2024/1321

13.5.2024.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/1321

od 8. svibnja 2024.

o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2018/2067 u pogledu verifikacije podataka i akreditacije verifikatora

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ ([1]), a posebno njezin članak 15. treći podstavak i članak 30.f stavak 1. i stavak 5. drugi podstavak,

budući da:

(1) Nakon što je Direktiva 2003/87/EZ izmijenjena Direktivom (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]), potrebno je izmijeniti Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2018/2067 ([3]) kako bi se u nju uključila pravila koja se primjenjuju na verifikaciju emisija stakleničkih plinova iz postrojenja za spaljivanje komunalnog otpada ukupne nazivne ulazne toplinske snage veće od 20 MW. Kako bi se uskladili pristupi u svim postrojenjima u kojima se provode djelatnosti koje uključuju izgaranje, na verifikaciju postrojenja za spaljivanje komunalnog otpada trebali bi se primjenjivati isti zahtjevi kao i na druga postrojenja za izgaranje. Ako neka država članica dosad nije zahtijevala da postrojenja za spaljivanje komunalnog otpada imaju dozvolu za emisije stakleničkih plinova iz članka 4. Direktive 2003/87/EZ, verifikator bi pri ocjenjivanju trebao posvetiti posebnu pozornost usklađenosti s planom praćenja.

(2) Direktivom (EU) 2023/959 proširen je opseg djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ na proizvodnju nafte, proizvodnju željeza, proizvodnju aluminija i aluminijeva oksida, proizvodnju vodika i transport CO_2 drugim sredstvima osim cjevovodima. Da bi se osigurala usklađenost Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ s opsegom djelatnosti za koje bi verifikator trebao biti akreditiran da bi mogao provoditi verifikaciju u tim sektorima, potrebno je ažurirati opseg akreditacije iz Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2067.

(3) Nakon što je člankom 10.a stavkom 1. trećim podstavkom Direktive 2003/87/EZ uvedena obveza da se besplatna dodjela uvjetuje provedbom mjera za povećanje energetske učinkovitosti, u Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2019/331 ([4]) uvrštena su nova pravila za određivanje uvjeta da bi se preporuke iz izvješća o energetskom pregledu ili certificiranih sustava gospodarenja energijom u skladu s člankom 8. Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća mogle smatrati provedenima ([5]). Jedan je od glavnih preduvjeta za dokazivanje provedbe tih preporuka potvrda verifikatora u okviru verifikacije izvješća o referentnim podacima ili, ako je primjenjivo, godišnjeg izvješća o razini aktivnosti da je provedba preporuka o energetskoj učinkovitosti dovršena. Stoga je nužno da se donese skup usklađenih pravila o provjerama koje verifikator treba obaviti kako bi potvrdio da je provedba preporuka o energetskoj učinkovitosti dovršena.

([1]) SL L 275, 25.10.2003., str. 32., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj.

([2]) Direktiva (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije (SL L 130, 16.5.2023., str. 134., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

([3]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2067 od 19. prosinca 2018. o verifikaciji podataka i akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 334, 31.12.2018., str. 94., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj).

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 od 19. prosinca 2018. o utvrđivanju prijelaznih pravila na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 59, 27.2.2019., str. 8., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj).

([5]) Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskoj učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj).

(4) U skladu s člankom 22.a stavkom 3. Delegirane uredbe (EU) 2019/331 verifikator provjerava primjenjuje li se iznimka od uvjetovanosti iz članka 22.a stavka 1. drugog podstavka te uredbe ako provedba preporuka o energetskoj učinkovitosti nije dovršena. Kako bi se zajamčila pravna sigurnost i jednako postupanje u usporedivim slučajevima, potrebno je utvrditi usklađena pravila o verifikatorovom ocjenjivanju primjene tih iznimaka.

(5) Da bi verifikator mogao obaviti potrebne provjere provedbe preporuka o energetskoj učinkovitosti ili primjene iznimaka od uvjetovanosti, operator bi mu trebao u odgovarajućim fazama verifikacije dostaviti relevantne dokaze i informacije o provedbi tih preporuka i primjeni tih iznimaka.

(6) Da bi nadležno tijelo dobilo informacije potrebne za odlučivanje o tome jesu li ispunjeni uvjeti za besplatnu dodjelu u skladu s člankom 22.a Delegirane uredbe (EU) 2019/331 i treba li smanjiti dodjelu emisijskih jedinica, potrebno je uvesti posebna pravila za verifikatorovo izvješćivanje o rezultatima provjera i svemu što uoči u okviru tih provjera.

(7) U skladu s člankom 10.a Direktive 2003/87/EZ operatori mogu poništiti smanjenje besplatne dodjele nakon što dovrše provedbu preporuka o energetskoj učinkovitosti. Preduvjet za to poništavanje jest potvrda verifikatora u okviru verifikacije godišnjeg izvješća o razini aktivnosti da je provedba preporuka o energetskoj učinkovitosti dovršena. Kako bi se poduprla uspostava godišnjeg ciklusa u tu svrhu, važno je da se poduzimaju mjere u skladu s primjedbama verifikatora na provedbu preporuka iznesenima u okviru prijašnjih verifikacija i da verifikatori to provjere u okviru budućih verifikacija.

(8) Člancima 4. i 6. Delegirane uredbe (EU) 2019/331 propisano je da plan metodologije praćenja mora odobriti nadležno tijelo. Odredbe koje se odnose na verifikatorovu potvrdu metodologije praćenja bez odobrenja nadležnog tijela zastarjele su i stoga bi ih trebalo izbrisati.

(9) Iskustvo u primjeni Provedbene uredbe (EU) 2018/2067 pokazalo je da treba pojasniti zahtjev da verifikator provjeri usklađenost s kriterijima održivosti i uštede stakleničkih plinova iz članka 29. stavaka od 2. do 7. i stavka 10. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) ako se koriste goriva iz biomase. Radi jasnoće trebalo bi dodati odredbu da su verifikatori dužni provjeriti usklađenost s tim kriterijima.

(10) Iskustvo je pokazalo da treba pojasniti u kojim se slučajevima i zašto obavljaju virtualni obilasci lokacija i kad je zadnji put obavljen fizički obilazak lokacije. Takve informacije omogućuju nadležnim tijelima i nacionalnim akreditacijskim tijelima da prate usklađenost sa zahtjevima koji se odnose na virtualne obilaske lokacija. Takve bi informacije radi jasnoće i transparentnosti trebalo navesti u verifikacijskom izvješću.

(11) Radi jasnoće svakako bi trebalo uskladiti verifikatorov pristup utvrđivanju mjera za poboljšanje učinkovitosti operatorova praćenja i izvješćivanja o podacima o dodjeli s pristupom utvrđivanju mogućnosti za poboljšanje praćenja i izvješćivanja o emisijama. Preporuke koje se odnose na podatke o dodjeli trebale bi obuhvaćati mjere za poboljšanje kako bi se postigla najviša razina točnosti izvora podataka navedenih u Prilogu VII. Delegiranoj uredbi (EU) 2019/331.

(12) Iskustvo s primjenom uvjeta za odustajanje od obilazaka lokacija na temelju članka 32. stavka 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2067 pokazalo je da postrojenja kategorije A i B u kojima se koristi prirodni plin ili jedan ili više *de minimis* tokova izvora, pri čemu se prirodni plin prati fiskalnim mjerenjem, a za faktore izračuna za prirodni plin koriste se zadane vrijednosti, nose slične rizike u usporedbi sa situacijama u kojima faktore izračuna određuje transporter plina bez ikakvog sudjelovanja ili obrade operatora. Stoga je primjereno da se dopusti odustajanje od obilazaka lokacija i u slučajevima u kojima faktor izračuna određuje transporter plina bez ikakvog sudjelovanja operatora primjenom internetskih analizatora koji podliježu odgovarajućem pravnom režimu za kontrolu fiskalnih analizatora.

([6]) Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

(13) Nastavno na izmjenu Direktive 2003/87/EZ Direktivom (EU) 2023/958 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]) uvedena su nova pravila za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica operatorima zrakoplova. Dodjela se više neće temeljiti na prijavljenim podacima o tonskim kilometrima. Stoga su odredbe o verifikaciji podataka o tonskim kilometrima zastarjele i trebalo bi ih izbrisati radi smanjenja administrativnog opterećenja.

(14) Nastavno na izmjene u Direktivi (EU) 2023/958, Provedbenom uredbom Komisije 2018/2066 ([8]) propisana su pravila za praćenje i izvješćivanje koja se odnose na pripisivanje održivih zrakoplovnih goriva i njihovih emisija letovima te, ako se održivo zrakoplovno gorivo ne može fizički pripisati određenom letu, na razmjerno pripisivanje tih goriva i njihovih emisija odlaznim letovima iz zračnih luka. Radi pravne sigurnosti i okolišnog integriteta primjereno je odrediti niz usklađenih pravila na temelju kojih verifikatori trebaju provjeravati jesu li održiva zrakoplovna goriva i njihove emisije pravilno pripisani i jesu li ispunjeni relevantni zahtjevi iz Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

(15) Budući da se podaci u zrakoplovnom sektoru u velikoj mjeri obrađuju i evidentiraju u automatiziranim sustavima, može im se pristupiti na daljinu. Zato su virtualni obilasci lokacija u zrakoplovnom sektoru opravdani i kad nije riječ o višoj sili. Da bi verifikacija bila pouzdana, virtualni obilasci lokacija trebali bi biti dopušteni samo pod strogim uvjetima. Nacionalna akreditacijska tijela trebala bi u okviru godišnjeg nadzora verifikatora pratiti ispunjavanje tih uvjeta i rad verifikatora prilikom takvih obilazaka lokacija.

(16) Direktivom (EU) 2023/959 uveden je i zaseban, ali usporedan sustav trgovanja emisijama koji se primjenjuje na goriva puštena u potrošnju u sektorima zgrada, cestovnog prometa i dodatnim sektorima koji odgovaraju industrijskim djelatnostima koje nisu obuhvaćene Prilogom I. Direktivi 2003/87/EZ („sektori zgrada i cestovnog prometa te dodatni sektori"). U Provedbenu uredbu (EU) 2018/2066 uvrštene su nove odredbe o praćenju i izvješćivanju o emisijama u tim sektorima. Zbog tih bi promjena trebalo dodati usklađena pravila o verifikaciji emisija u tim sektorima i akreditaciji verifikatora koji provode tu verifikaciju. Stoga bi trebalo prilagoditi postojeća pravila i odredbe o verifikaciji emisija.

(17) Verifikaciju emisija stakleničkih plinova i akreditaciju verifikatora trebalo bi proširiti u skladu s člancima 15. i 30.f Direktive 2003/87/EZ i Prilogom V. toj direktivi, a definicije iz članka 3., obvezu iz članka 4. i primjenu zahtjeva iz poglavlja II. i III. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 trebalo bi proširiti tako da se obuhvati verifikacija izvješća reguliranog subjekta, osim ako su zbog posebnih značajki sustava trgovanja emisijama koji obuhvaća goriva puštena u potrošnju u sektorima zgrada, cestovnog prometa i dodatnim sektorima potrebna druga ili prilagođenija pravila. Isto tako, na taj zasebni sustav trgovanja emisijama trebali bi se primjenjivati zahtjevi za akreditaciju verifikatora iz poglavlja V. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 i zahtjevi za suradnju i razmjenu informacija između nacionalnih akreditacijskih tijela i nadležnih tijela iz poglavlja VI. te uredbe.

([7]) Direktiva (EU) 2023/958 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu doprinosa zrakoplovstva Unijinu cilju smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu i odgovarajuće provedbe globalne tržišno utemeljene mjere (SL L 130, 16.5.2023., str. 115., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/958/oj).

([8]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 od 19. prosinca 2018. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012 (SL L 334, 31.12.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj).

(18) Važno je da se razgraniče uloge i odgovornosti verifikatora i nadležnog tijela u verifikaciji izvješća reguliranog subjekta. U skladu s načelima iz Priloga V. Direktivi 2003/87/EZ verifikator bi trebao ocijeniti potpunost i usklađenost informacija iz izvješća reguliranog subjekta sa zahtjevima iz priloga X. i X.b Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066, mogućnosti za poboljšanje postupka praćenja i izvješćivanja i točnost podataka o emisijama. Slično kao i kad je riječ o verifikaciji izvješća operatora, verifikator bi trebao ocijeniti usklađenost reguliranog subjekta s planom praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo. Ako plan praćenja nije odobren, ako je nepotpun ili je znatno promijenjen bez odobrenja, regulirani subjekt mora ishoditi odobrenje nadležnog tijela. U verifikacijskom izvješću trebalo bi prijaviti sve neusklađenosti plana praćenja sa zahtjevima iz Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 koje je verifikator utvrdio, a regulirani subjekt nije ispravio prije izdavanja verifikacijskog izvješća.

(19) U skladu s Prilogom V. dijelom C točkama od 1. do 5. i točkom 7. Direktive 2003/87/EZ verifikator obilazi lokaciju kako bi provjerio granice praćenja reguliranog subjekta, ocijenio rad mjernih uređaja, sustava i procesa kojima se regulirani subjekti služe za određivanje količina goriva puštenog u potrošnju, obavio razgovore i proveo druge aktivnosti. Trebalo bi uključiti posebnu definiciju lokacije kako verifikatori ne bi morali obilaziti mjesta s cisternama ili skladištima ako treće strane određuju, obrađuju i kontroliraju količine goriva puštenog u potrošnju ili ako se izmjereni podaci ne koriste za utvrđivanje i obradu podataka o emisijama reguliranog subjekta. Verifikator na temelju analize rizika određuje koja bi mjesta na lokaciji reguliranog subjekta trebalo obići. Verifikator bi trebao odustati od obilaska lokacije samo pod posebnim uvjetima.

(20) Razmjena relevantnih informacija između reguliranog subjekta i verifikatora ključna je u svim fazama postupka verifikacije, posebno u predugovornoj fazi i tijekom strateške analize koju provodi verifikator, ali i tijekom cjelokupne verifikacije. Potrebno je utvrditi usklađene zahtjeve koji bi u svakom trenutku regulirali razmjenu informacija između reguliranog subjekta i verifikatora.

(21) Kako bi se izbjeglo dvostruko računanje emisija obuhvaćenih sustavom trgovanja emisijama za sektore zgrada, cestovnog prometa i dodatne sektore i sustavom trgovanja emisijama za stacionarna postrojenja, zrakoplovstvo i pomorski promet u skladu s člankom 30.f stavkom 5. Direktive 2003/87/EZ, regulirani subjekti dužni su u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 primjenjivati svoj postupak praćenja i izvješćivanja tako da od ukupne količine goriva puštenog u potrošnju oduzmu količine goriva koje se koriste u istoj izvještajnoj godini za djelatnosti obuhvaćene Prilogom I. Direktivi 2003/87/EZ. Informacije operatora, operatora zrakoplova i brodarskih društava o isporučenim gorivima i lancu opskrbe u skladu s Prilogom X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 neophodne su za utvrđivanje količine goriva koju bi trebalo oduzeti od ukupne količine puštenog goriva. Da bi regulirani subjekt i verifikatori koji provode verifikaciju izvješća reguliranog subjekta imali dovoljno povjerenja u točnost informacija iz Priloga X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066, primjereno je da verifikatori izvješća operatora ili operatora zrakoplova ocijene te informacije u okviru verifikacije tih izvješća i potvrde da korištena goriva od određenog opskrbljivača ne premašuju količinu koju je operator ili operator zrakoplova nabavio od tog opskrbljivača uzimajući u obzir količine na zalihama u skladu s metodologijom iz odobrenog plana praćenja.

(22) Da bi točnost informacija iz Priloga X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 bila potpuno transparentna, nužno je da verifikator koji provodi verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova u verifikacijskom izvješću izvijesti o rezultatima ocjene tih informacija i opiše sve primjedbe, uključujući sve utvrđene i neispravljene pogreške, nesukladnosti i neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 i preporuke za poboljšanje. Te bi informacije operator ili operator zrakoplova trebao staviti na raspolaganje odgovarajućem reguliranom subjektu zajedno s informacijama iz Priloga X.a u skladu s člankom 75.v stavkom 2. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

(23) Te informacije verifikatoru koji provodi verifikaciju izvješća reguliranog subjekta omogućavaju da provjeri usklađenost informacija iz Priloga X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 s informacijama o potrošenim gorivima iz Priloga X.b toj uredbi i potom utvrdi jesu li količine goriva oduzete u skladu s člankom 75.v stavkom 4. te uredbe točne i sadržavaju li podaci o ukupnim emisijama stakleničkih plinova koje je prijavio regulirani subjekt materijalne pogreške. Potrebna su usklađena pravila o provjerama koje treba obaviti u okviru verifikacije podataka i ocjene metodologije praćenja i faktora opsega.

(24) Da bi se isplanirala verifikacija izvješća reguliranog subjekta i potkrijepila ocjena verifikatora o tome imaju li pogreške, nesukladnosti ili neusklađenosti materijalan utjecaj na podatke o emisijama, trebalo bi utvrditi odgovarajuću razinu materijalnosti za verifikaciju izvješća reguliranog subjekta. Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje i istovremeno zajamčio okolišni integritet sustava i pouzdanost verifikacije, stroža razina materijalnosti primjenjuje se samo na regulirane subjekte s najvišim razinama emisija, odnosno godišnjim emisijama iznad 500 kilotona CO_2.

(25) Kao i u slučaju verifikacije izvješća operatora, verifikator je dužan ocijeniti prelaze li pogreške, nesukladnosti ili neusklađenost s Provedbenom uredbom 2018/2066, pojedinačno ili zajedno s drugima, primjenjivu razinu materijalnosti i treba li ih stoga smatrati materijalnima. Čak i ako ne prelaze razinu materijalnosti, verifikator bi trebao ustanoviti ima li otkriveni problem materijalan utjecaj s obzirom na njegovu vrstu, veličinu i konkretne okolnosti.

(26) Kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje postupka praćenja i izvješćivanja, verifikacijske aktivnosti koje obavlja verifikator trebale bi uključivati i davanje preporuka za stalno poboljšavanje tog postupka reguliranog subjekta.

(27) Verifikatori moraju biti kompetentni za verifikaciju izvješća reguliranog subjekta. Da bi verifikator mogao ocijeniti konkretne granice i aspekte praćenja i izvješćivanja koje obavlja regulirani subjekt u vezi sa sustavom trgovanja emisijama za sektore zgrada, cestovnog prometa i dodatne sektore, trebalo bi odrediti posebne kriterije kompetentnosti za verifikatore koji provode verifikaciju izvješća reguliranog subjekta. U tu bi svrhu trebalo utvrditi zaseban opseg akreditacije kako bi akreditacijska tijela mogla ocijeniti kompetentnost i rad verifikatora u skladu s tim posebnim kriterijima i akreditirati ih u skladu s tim opsegom.

(28) Kako bi se smanjio rizik od ugrožavanja nepristranosti verifikatora, vodećeg auditora trebalo bi promijeniti nakon što pet godina zaredom verificira izvješće istog reguliranog subjekta. Taj zahtjev ne bi trebao sprečavati verifikatora da poduzme dodatne mjere za smanjenje rizika od nepristranosti.

(29) Praćenje i izvješćivanje u okviru novog sustava trgovanja emisijama za sektore zgrada, cestovnog prometa i dodatne sektore započinje 1. siječnja 2025. U skladu s člankom 30.f Direktive 2003/87/EZ prvo verificirano izvješće reguliranog subjekta podnosi se nadležnom tijelu do 30. travnja 2026. za izvještajnu godinu 2025. Stoga je primjereno da se relevantne odredbe koje se odnose na verifikaciju izvješća reguliranog subjekta za novi sustav trgovanja emisijama počnu primjenjivati na verifikaciju emisija stakleničkih plinova reguliranog subjekta ispuštenih od 1. siječnja 2025. Isto tako, relevantne odredbe koje se odnose na verifikaciju informacija iz Priloga X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 trebale bi se primjenjivati od izvještajne godine 2025.

(30) Izmjene koje se odnose na verifikaciju referentnih podataka i verifikatorove provjere provedbe preporuka o energetskoj učinkovitosti i primjene iznimaka od uvjetovanosti trebale bi hitno stupiti na snagu jer verificirana izvješća o referentnim podacima u okviru primjene besplatne dodjele treba podnijeti do 30. svibnja 2024. u skladu s člankom 4. stavkom 1. Delegirane uredbe (EU) 2019/331 pa bi stoga ova Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave.

(31) Mjere propisane ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za klimatske promjene,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Provedbena uredba (EU) 2018/2067 mijenja se kako slijedi:

(1) u članku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Njome se isto tako propisuju, ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 765/2008, odredbe o međusobnom priznavanju verifikatora i istorazinskom ocjenjivanju nacionalnih akreditacijskih tijela u skladu s člancima 15. i 30.f Direktive 2003/87/EZ.";

(2) članak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 2.*

Područje primjene

Ova se Uredba primjenjuje na:

(a) verifikaciju emisija stakleničkih plinova ispuštenih od 1. siječnja 2019. i navedenih u izvješćima u skladu s člankom 14. Direktive 2003/87/EZ te na verifikaciju podataka relevantnih za ažuriranje *ex ante* referentnih vrijednosti i određivanje besplatne dodjele postrojenjima u skladu s člankom 10.a te direktive;

(b) verifikaciju emisija stakleničkih plinova ispuštenih od 1. siječnja 2025. koje regulirani subjekt navodi u izvješću u skladu s člankom 30.f Direktive 2003/87/EZ.";

(3) članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„(2) „akreditacija" znači potvrda nacionalnog akreditacijskog tijela da verifikator ispunjava zahtjeve utvrđene na temelju usklađenih normi u smislu članka 2. točke 9. Uredbe (EZ) br. 765/2008 i zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi za obavljanje verifikacije izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta u skladu s ovom Uredbom;";

(b) točke 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

„(5) „pogreška" znači izostavljanje, krivo prikazivanje ili greška u podacima koje operator, operator zrakoplova ili regulirani subjekt navede u izvješću, ne uzimajući u obzir nesigurnost dopuštenu u skladu s člankom 12. stavkom 1. točkom (a) Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

(6) „materijalna pogreška" znači pogreška koja po mišljenju verifikatora pojedinačno ili zajedno s drugim pogreškama prelazi razinu materijalnosti ili bi mogla utjecati na obradu izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta koju provodi nadležno tijelo;";

(c) umeće se sljedeća točka 6.b:

„(6.b) „izvješće reguliranog subjekta" znači godišnje izvješće o emisijama koje podnosi regulirani subjekt u skladu s člankom 75.p Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;";

(d) točka 7. zamjenjuje se sljedećim:

„(7) „izvješće operatora ili operatora zrakoplova" znači godišnje izvješće o emisijama koje podnosi operator ili operator zrakoplova u skladu s člankom 14. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ, izvješće o referentnim podacima koje podnosi operator u skladu s člankom 4. stavkom 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/331 (*), izvješće o podacima novog sudionika koje podnosi operator u skladu s člankom 5. stavkom 2. te uredbe ili godišnje izvješće o razini aktivnosti;";

(*) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 od 19. prosinca 2018. o utvrđivanju prijelaznih pravila na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 59, 27.2.2019., str. 8., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj).";

(e) točke 11. i 12. zamjenjuju se sljedećim:

„(11) „sustav kontrole” znači procjena rizika operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta i ukupne kontrolne aktivnosti, uključujući stalno upravljanje tim aktivnostima, koje operator, operator zrakoplova ili regulirani subjekt uvodi, dokumentira, provodi i održava u skladu s člankom 59. ili člankom 75.o Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 ili u skladu s člankom 11. Delegirane uredbe (EU) 2019/331, prema potrebi;

(12) „kontrolne aktivnosti” znači postupci ili mjere koje operator, operator zrakoplova ili regulirani subjekt provodi kako bi ublažio inherentne rizike;”;

(f) u točki 13. podtočke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) za potrebe verificiranja izvješća operatora ili reguliranog subjekta o emisijama svako djelovanje ili nedjelovanje operatora ili reguliranog subjekta koje je u suprotnosti s dozvolom za emisije stakleničkih plinova i zahtjevima iz plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo;

(b) za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama, svako djelovanje ili nedjelovanje operatora zrakoplova koje je u suprotnosti sa zahtjevima iz plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo;”;

(g) točka 14. zamjenjuje se sljedećim:

„(14) „lokacija” znači:

(a) za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama: mjesta za koja se utvrđuje postupak praćenja i na kojima se njime upravlja, uključujući mjesta na kojima se kontroliraju i pohranjuju relevantni podaci i informacije;

(b) za potrebe verificiranja izvješća reguliranog subjekta: mjesta za koja se utvrđuje postupak praćenja i na kojima se njime upravlja, uključujući mjesta na kojima regulirani subjekt utvrđuje, kontrolira i pohranjuje relevantne podatke i informacije o količinama goriva koje pušta u potrošnju u djelatnostima iz Priloga III. Direktivi 2003/87/EZ;”;

(h) točke od 15. do 19. zamjenjuju se sljedećim:

„(15) „kontrolno okruženje” znači okruženje u kojem funkcionira sustav unutarnje kontrole i sveukupno djelovanje uprave operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta radi osiguravanja informiranosti o tom sustavu unutarnje kontrole;

(16) „inherentni rizik” znači podložnost određenog parametra u izvješću operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta pogreškama koje bi pojedinačno ili zajedno s drugim pogreškama mogle biti materijalne, prije nego što se uzme u obzir učinak povezanih kontrolnih aktivnosti;

(17) „kontrolni rizik” znači podložnost određenog parametra u izvješću operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta pogreškama koje bi pojedinačno ili zajedno s drugim pogreškama mogle biti materijalne i koje kontrolni sustav neće pravodobno spriječiti ili otkriti i ispraviti;

(18) „verifikacijski rizik” znači rizik da verifikator izrazi neprimjereno verifikacijsko mišljenje ako izvješće operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta sadržava materijalne pogreške, pri čemu je taj rizik povezan s inherentnim rizikom, kontrolnim rizikom i rizikom neotkrivanja;

(19) „razumno jamstvo” znači visoka, ali ne apsolutna razina jamstva, pozitivno izražena u verifikacijskom mišljenju, o tome sadržava li izvješće operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta materijalne pogreške;”;

(i) točke 21., 22. i 23. zamjenjuju se sljedećim:

„(21) „interna verifikacijska dokumentacija” znači sva interna dokumentacija koju je verifikator prikupio radi evidentiranja svih dokumentiranih dokaza i obrazloženja aktivnosti provedenih u okviru verifikacije izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta;

(22) „vodeći auditor prema EU ETS direktivi” znači auditor koji je zadužen za vođenje i nadzor verifikacijskog i odgovoran za provođenje verifikacije i izvješćivanje o verifikaciji izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta;

(23) „auditor prema EU ETS direktivi” znači pojedinačni član verifikacijskog tima koji je nadležan za provođenje verifikacije izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta, a koji nije vodeći auditor prema EU ETS direktivi;”;

(4) članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 4.*

Pretpostavka sukladnosti

Ako verifikator dokaže sukladnost s kriterijima utvrđenima u relevantnim usklađenim normama kako su definirane u članku 2. točki 9. Uredbe (EZ) br. 765/2008 ili dijelovima tih normi, na koje su upućivanja objavljena u *Službenom listu Europske unije*, pretpostavlja se, uz iznimku članka 7. stavaka 1. i 4., članka 22., članka 27. stavka 1., članaka 28., 31. i 32., članka 43.b stavaka 1. i 4. i članaka 43.v i 43.w ove Uredbe, da verifikator poštuje zahtjeve iz poglavlja II., III. i III.a ove Uredbe u mjeri u kojoj primjenjive usklađene norme obuhvaćaju te zahtjeve.”;

(5) naslov poglavlja II. zamjenjuje se sljedećim:

„POGLAVLJE II.

VERIFIKACIJA IZVJEŠĆA OPERATORA ILI OPERATORA ZRAKOPLOVA”;

(6) u članku 6. prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Verificirano izvješće o emisijama, izvješće o referentnim podacima, izvješće o podacima novog sudionika ili godišnje izvješće o razini aktivnosti mora biti pouzdano za korisnike. Izvješće mora vjerno predstavljati ono što podrazumijeva da predstavlja ili što se realno može očekivati da predstavlja.”;

(7) u članku 7. stavak 4. mijenja se kako slijedi:

(a) prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

i. umeće se sljedeća točka (aa):

„(aa) jesu li informacije u izvješću operatora ili operatora zrakoplova u skladu s Prilogom X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 potpune i ispunjavaju li zahtjeve iz tog priloga;”;

ii. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) je li operator ili operator zrakoplova postupio u skladu sa zahtjevima iz dozvole za emisije stakleničkih plinova i plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo ako je riječ o verifikaciji izvješća operatora o emisijama, odnosno u skladu sa zahtjevima iz plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo ako je riječ o verifikaciji izvješća operatora zrakoplova o emisijama;”;

(b) drugi i treći podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Odstupajući od točke (b), verifikator ocjenjuje je li operator postrojenja za spaljivanje komunalnog otpada iz Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ postupao u skladu s planom praćenja ako države članice nisu zahtijevale da postrojenje ima dozvolu za emisije stakleničkih plinova iz članka 4. Direktive 2003/87/EZ.

Za potrebe točke (d) verifikator od operatora ili operatora zrakoplova dobiva jasne i objektivne dokaze za navedene skupne emisije ili podatke relevantne za besplatnu dodjelu uzimajući u obzir sve ostale informacije navedene u izvješću operatora ili operatora zrakoplova.”;

(8) u članku 9. stavku 1. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) lokaciju informacija i podataka o emisijama stakleničkih plinova ili podataka relevantnih za besplatnu dodjelu.”;

(9) članak 10. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) najnoviju verziju plana metodologije praćenja operatora i druge relevantne verzije plana metodologije praćenja koje je odobrilo nadležno tijelo, uključujući dokaz o odobrenju;”;

(b) točke (g) i (h) zamjenjuju se sljedećim:

„(g) postupke navedene u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo ili u planu metodologije praćenja koje je odobrilo nadležno tijelo, uključujući postupke za aktivnosti protoka podataka i kontrolne aktivnosti;

(h) godišnje izvješće operatora ili operatora zrakoplova o emisijama, izvješće o referentnim podacima, izvješće o podacima novog sudionika ili godišnje izvješće o razini aktivnosti, prema potrebi;”;

(c) umeću se sljedeće točke (lb), (lc) i (ld):

„(lb) ako je primjenjivo, izvješća o energetskim pregledima ili certificirane sustave gospodarenja energijom iz članka 22.a stavka 1. Delegirane uredbe (EU) 2019/331 u kojima su preporuke iz tih pregleda ili sustava gospodarenja;

(lc) ako je primjenjivo, relevantne dokaze o provedbi preporuka iz energetskih pregleda ili certificiranih sustava gospodarenja energijom iz članka 22.a stavka 1. prvog podstavka Delegirane uredbe (EU) 2019/331, uključujući postupak za provedbu tih preporuka iz članka 22.a stavka 2. te uredbe;

(ld) relevantne dokaze da se primjenjuje jedan od uvjeta iz članka 22.a stavka 1. drugog podstavka Delegirane uredbe (EU) 2019/331;”;

(10) članak 11. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 3. točke (b), (c) i (d) zamjenjuju se sljedećim:

„(b) za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama, veličinu i vrstu operatora zrakoplova, distribuciju informacija na različitim lokacijama, kao i broj i vrstu letova;

(c) plan praćenja ili plan metodologije praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo i, ovisno o slučaju, pojedinosti metodologije praćenja utvrđene u tom planu praćenja ili planu metodologije praćenja prema potrebi;

(d) vrstu, opseg i složenost izvora emisija i tokova izvora, kao i opremu i postupke za generiranje podataka o emisijama ili podataka relevantnih za besplatnu dodjelu, uključujući mjernu opremu opisanu, prema potrebi, u planu praćenja ili planu metodologije praćenja, podrijetlo i primjenu faktora izračuna i ostale primarne izvore podataka;”;

(b) u stavku 4. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) je li plan praćenja ili plan metodologije praćenja predstavljen verifikatoru najnovija verzija i je li tu verziju odobrilo nadležno tijelo;”;

(11) u članku 13. stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) plan uzorkovanja podataka u kojem su navedeni opseg i metode uzorkovanja podataka povezani s podatkovnim točkama na kojima se temelje skupni podaci o emisijama u izvješću operatora ili operatora zrakoplova o emisijama ili skupni podaci relevantni za besplatnu dodjelu u izvješću operatora o referentnim podacima, izvješću o podacima novog sudionika ili godišnjem izvješću o razini aktivnosti.”;

(12) članak 16. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) potpunost letova koji potpadaju pod zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ za koje je odgovoran operator zrakoplova, kao i potpunost podataka o emisijama, za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama;”;

(b) točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) usklađenost navedenih podataka i dokumentacije o masi i ravnoteži, za potrebe verificiranja izvješća operatora zrakoplova o emisijama;”;

(c) točka (fa) zamjenjuje se sljedećim:

„(fa) točnost parametara navedenih u članku 16. stavku 5., članku 19., 20. ili 21. Delegirane uredbe (EU) 2019/331 i podataka koje je potrebno dostaviti na temelju članka 6. stavaka 1., 2. i 4. Provedbene uredbe (EU) 2019/1842, za potrebe verificiranja godišnjeg izvješća o razini aktivnosti;”;

(d) umeće se sljedeća točka (ha):

„(ha) usklađenost informacija iz izvješća operatora ili operatora zrakoplova u skladu s Prilogom X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 s dokazima operatora ili operatora zrakoplova, uključujući račune za gorivo, dostavnice i ugovore s opskrbljivačem gorivom, za potrebe procjene tih informacija;”;

(13) članak 17. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 3. točka (f) zamjenjuje se sljedećim:

„(f) je li vrijednost parametara navedenih u članku 16. stavku 5., članku 19., 20. ili 21. Delegirane uredbe (EU) 2019/331 utemeljena na točnoj primjeni te uredbe”;

(b) dodaje se sljedeći stavak 5.:

„5. Za potrebe verificiranja izvješća operatora o emisijama verifikator u okviru provjere iz stavka 1. provjerava dokaze operatora o usklađenosti s kriterijima održivosti i uštede stakleničkih plinova utvrđenima u članku 29. stavcima od 2. do 7. i stavku 10. Direktive (EU) 2018/2001.”;

(c) dodaje se sljedeći stavak 6.:

„6. Ako se biogorivo ili prihvatljivo zrakoplovno gorivo može fizički pripisati letu iz Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ, verifikator provjerava je li količina biogoriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva točno pripisana letu koji slijedi odmah nakon punjenja goriva.

Ako se obavlja nekoliko uzastopnih letova bez punjenja goriva između tih letova, verifikator provjerava je li količina biogoriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva razmjerno pripisana tim letovima u skladu s pristupom navedenim u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo i pisanim postupkom koji je operator zrakoplova uveo radi pravilnog pripisivanja biogoriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva.

Ako se biogorivo ili prihvatljivo zrakoplovno gorivo ne može na aerodromu fizički pripisati određenom letu, verifikator provjerava:

(a) je li biogorivo ili prihvatljivo zrakoplovno gorivo točno pripisano parovima aerodroma u izvješću operatora zrakoplova o emisijama;

(b) premašuje li ukupna količina biogoriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva ukupnu količinu goriva koju je prijavio operator zrakoplova za letove za koje se emisijske jedinice moraju predati u skladu s člankom 12. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ, a koji polaze s aerodroma na kojem se isporučuje biogorivo ili prihvatljivo zrakoplovno gorivo;

(c) premašuje li ukupna količina biogoriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva za koje se emisijske jedinice moraju predati u skladu s člankom 12. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ ukupnu količinu kupljenog biogoriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva od koje se oduzima ukupna količina biogoriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva prodanog trećim stranama;

(d) premašuje li udio biomase u biogorivu ili prihvatljivom zrakoplovnom gorivu pripisanom letovima agregiranima po paru aerodroma najveće ograničenje miješanja za to biogorivo ili prihvatljivo zrakoplovno gorivo kako je certificirano u skladu s priznatom međunarodnom normom, ako se takvo ograničenje primjenjuje;

(e) premašuje li ukupni udio biomase u biogorivu ili prihvatljivom zrakoplovnom gorivu količinu biomase za koju je dostavljen dokaz o ispunjavanju kriterija održivosti i uštede stakleničkih plinova iz članka 29. stavaka od 2. do 7. i stavka 10. Direktive (EU) 2018/2001;

(f) je li itko drugi u nekom od prijašnjih izvješća ili u nekom drugom sustavu prijavio iste količine biogoriva ili prihvatljivog zrakoplovnog goriva.";

(d) dodaje se sljedeći stavak 7.:

„7. Za potrebe ocjenjivanja informacija iz izvješća operatora ili operatora zrakoplova u skladu s Prilogom X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 verifikator ocjenjuje i potvrđuje:

(a) ako se goriva ne koriste u istoj izvještajnoj godini, da je u odobrenom planu praćenja pravilno primijenjena metodologija raspodjele količina goriva među opskrbljivačima;

(b) da količine goriva od određenog opskrbljivača koje koristi operator ili operator zrakoplova ne premašuju količine nabavljene od tog opskrbljivača uzimajući u obzir količine na zalihama izračunane u skladu s metodologijom iz odobrenog plana praćenja.";

(14) umeću se sljedeći članci 17.a i 17.b:

„Članak 17.a

Provjere preporuka o energetskoj učinkovitosti

1. Na temelju zahtjeva uvjetovanosti iz članka 22.a Delegirane uredbe (EU) 2019/331, verifikator provjerava provedbu preporuka iz energetskih pregleda ili certificiranih sustava gospodarenja energijom iz članka 22.a stavka 3. Delegirane uredbe (EU) 2019/331 i potvrđuje da je provedba tih preporuka dovršena.

2. Za potrebe potvrđivanja dovršetka provedbe preporuka iz stavka 1. verifikator provjerava:

(a) je li postupak za provedbu preporuka iz članka 22.a stavka 2. Delegirane uredbe 2019/331 proveden, dovoljno dokumentiran i primjereno održavan;

(b) je li operator poduzeo konkretne mjere za provedbu preporuka;

(c) postoje li dokazi o dovršetku provedbe i jesu li preporuke označene kao dovršene u postupku iz točke (a) ovog stavka.

Članak 17.b

Provjera primjene odstupanja iz članka 22.a stavka 1. drugog podstavka Delegirane uredbe (EU) 2019/331

1. Ako provedba preporuka iz članka 17.a ove Uredbe nije dovršena, verifikator ocjenjuje dokaze operatora i provjerava:

(a) jesu li preporuke o energetskoj učinkovitosti iz članka 22.a stavka 1. drugog podstavka točke (f) Delegirane uredbe (EU) 2019/331 izdane u prve četiri godine referentnog razdoblja;

(b) bi li preporuke dovele do uštede energije unutar granica sustava industrijskog procesa koji se provodi u postrojenju;

(c) je li razdoblje povrata iz članka 22.a stavka 1. drugog podstavka točke (a) Delegirane uredbe (EU) 2019/331 dulje od tri godine;

(d) jesu li nastupili posebni uvjeti rada postrojenja, uključujući planirana ili neplanirana razdoblja održavanja, na temelju kojih je utvrđeno razdoblje povrata;

(e) premašuju li troškovi ulaganja iz preporuka pragove iz članka 22.a stavka 1. drugog podstavka točke (b) Delegirane uredbe (EU) 2019/331;

(f) jesu li tijekom ili nakon relevantnog referentnog razdoblja provedene druge mjere koje su dovele do smanjenja emisija stakleničkih plinova jednakog smanjenju preporučenom u izvješću o energetskom pregledu ili certificiranom sustavu gospodarenja energijom za predmetno postrojenje.

2. Ako razdoblje povrata iz članka 22.a stavka 1. drugog podstavka točke (a) Delegirane uredbe (EU) 2019/331 nije navedeno u izvješću o energetskom pregledu, certificiranom sustavu gospodarenja energijom ili izjavi pod prisegom energetskog revizora, verifikator provjerava:

(a) valjanost informacija za određivanje razdoblja povrata;

(b) pravilnost primjene metode za određivanje razdoblja povrata.

3. Za potrebe ocjenjivanja provedbe mjera iz stavka 1. točke (f) verifikator provjerava i potvrđuje je li:

(a) operator proveo alternativne mjere i je li provedba tih mjera dovršena;

(b) postignuto smanjenje emisija stakleničkih plinova jednako onom iz stavka 1. točke (f).";

(15) u članku 22. stavku 3. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Verifikator utvrđuje imaju li neispravljene pogreške, pojedinačno ili zajedno s drugim pogreškama, materijalan učinak na podatke o ukupnim emisijama iz izvješća ili podatke relevantne za besplatnu dodjelu. Pri ocjenjivanju materijalnosti pogrešaka verifikator uzima u obzir veličinu i vrstu pogrešaka, kao i konkretne okolnosti u kojima su nastale.";

(16) u članku 23. briše se stavak 3.;

(17) u članku 26. stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) dovoljno informacija na kojima se temelji verifikacijsko mišljenje, uključujući obrazloženja za prosudbe o tome imaju li utvrđene pogreške materijalan učinak na podatke o emisijama navedene u izvješću ili podatke relevantne za besplatnu dodjelu.";

(18) članak 27. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Na temelju informacija prikupljenih tijekom verifikacije verifikator operatoru ili operatoru zrakoplova za svako izvješće o emisijama, izvješće o referentnim podacima, izvješće o podacima novog sudionika ili godišnje izvješće o razini aktivnosti koje je bilo podvrgnuto verifikaciji izdaje verifikacijsko izvješće, koje se mora sastojati od bilo koje od sljedećih izjava o mišljenju:

(a) izvješće je verificirano kao zadovoljavajuće;

(b) izvješće operatora ili operatora zrakoplova sadržava materijalne pogreške koje nisu ispravljene prije izdavanja verifikacijskog izvješća;

(c) opseg verifikacije je prema članku 28. previše ograničen pa verifikator nije mogao pribaviti dovoljno dokaza kako bi izdao verifikacijsko mišljenje uz razumno jamstvo da izvješće ne sadržava materijalne pogreške;

(d) zbog nesukladnosti, bilo pojedinačnih ili zajedno s drugim nesukladnostima, izvješće operatora ili operatora zrakoplova nedovoljno je jasno pa verifikator ne može uz razumno jamstvo tvrditi da ono ne sadržava materijalne pogreške.

Za potrebe prvog podstavka točke (a) izvješće operatora ili operatora zrakoplova može se verificirati kao zadovoljavajuće samo ako ne sadržava materijalne pogreške.";

(b) umeće se sljedeći stavak 2.a:

„2.a. Ako operator ili operator zrakoplova reguliranom subjektu stavi na raspolaganje relevantne informacije navedene u Prilogu X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 u skladu s člankom 75.v stavkom 2. te uredbe, stavlja mu na raspolaganje i relevantne informacije iz stavka 3. točaka (l), (o), (re) i (s) ovog članka.";

(c) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. briše se točka (f);

ii. točka (g) zamjenjuje se sljedećim:

„(g) ako se odnosi na verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova o emisijama, ukupne emisije po djelatnosti iz Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ i po postrojenju ili operatoru zrakoplova;";

iii. točka (m) zamjenjuje se sljedećim:

„(m) datume obilazaka lokacija i tko ih je obavio, uključujući datume virtualnih obilazaka lokacija i, ako se primjenjuju članci 34.a i 34.b ove Uredbe, datume zadnjeg fizičkog obilaska lokacije;";

iv. umeće se sljedeća točka (na):

„(na) informacije o tome je li obavljen virtualni obilazak lokacije, razloge za obavljanje virtualnih obilazaka lokacija i prema potrebi datum odobrenja nadležnog tijela;";

v. točka (ra) zamjenjuje se sljedećim:

„(ra) ako je verifikator uočio relevantne promjene parametara navedenih u članku 16. stavku 5., članku 19., 20. ili 21. Delegirane uredbe (EU) 2019/331 ili promjene u energetskoj učinkovitosti u skladu s člankom 6. stavcima 1., 2. i 3. Provedbene uredbe (EU) 2019/1842, opis tih promjena i primjedbe koje se na njih odnose;";

vi. umeću se sljedeće točke (rc) i (rd):

„(rc) potvrdu da je verifikator provjerio provedbu preporuka o energetskoj učinkovitosti iz članka 17.a ove Uredbe i da je provedba tih preporuka dovršena, uključujući, prema potrebi, opis svih nalaza i primjedbi;

(rd) potvrdu da je verifikator obavio provjere iz članka 17.b ove Uredbe i potvrdu o tome primjenjuje li se jedan od uvjeta iz članka 22.a stavka 1. Delegirane uredbe (EU) 2019/331, uključujući, prema potrebi, opis svih nalaza i primjedbi;";

vii. umeće se sljedeća točka (re):

„(re) potvrdu da je verifikator obavio provjere iz članka 16. stavka 2. točke (ha) i članka 17. stavka 7. ove Uredbe i da korištene količine goriva od određenog opskrbljivača ne premašuju količinu koju je operator ili operator zrakoplova nabavio od tog opskrbljivača uzimajući u obzir količine na zalihama izračunane u skladu s metodologijom iz odobrenog plana praćenja, uključujući opis svih drugih nalaza ili primjedbi;";

(d) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Za potrebe verificiranja izvješća o emisijama, ako država članica zahtijeva da verifikator osim elemenata navedenih u stavku 3. dostavi i informacije o postupku verifikacije i ako te informacije nisu potrebne za razumijevanje verifikacijskog mišljenja, operator ili operator zrakoplova može radi učinkovitosti nadležnom tijelu dostaviti te dodatne informacije odvojeno od verifikacijskog izvješća na neki drugi datum, ali najkasnije 15. svibnja iste godine.";

(19) u članku 28. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) nadležno tijelo nije odobrilo plan metodologije praćenja.”;

(20) u članku 30. stavku 1. točke (d) i (e) zamjenjuju se sljedećim:

„(d) praćenje i izvješćivanje o emisijama, među ostalim i s obzirom na postizanje viših razina, smanjivanje rizika i povećavanje učinkovitosti praćenja i izvješćivanja;

(e) praćenje i izvješćivanje o podacima za izvješća o referentnim podacima, izvješća o podacima novog sudionika i godišnja izvješća o razini aktivnosti, među ostalim i s obzirom na postizanje najviše razine točnosti izvora podataka navedenih u Prilogu VII. Delegiranoj uredbi (EU) 2019/331, smanjivanje rizika i povećavanje učinkovitosti praćenja i izvješćivanja.”;

(21) umeće se sljedeći članak 30.a:

„*Članak 30.a*

Razmatranje primjedbi o provedbi preporuka o energetskoj učinkovitosti

Ako su u verifikacijsko izvješće iz članka 27. stavka 3. točke (rc) uključene primjedbe ili nalazi, verifikator iduće godine u okviru verifikacije godišnjeg izvješća o razini aktivnosti provjerava koje je mjere operator poduzeo na temelju tih primjedbi i utječe li to na njegovu potvrdu da je dovršena provedba preostalih preporuka za potrebe primjene članka 22.a stavka 1. Delegirane uredbe (EU) 2019/331.”;

(22) u članku 32. stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) za faktore izračuna za prirodni plin primjenjuju se zadane vrijednosti ili ih izravno određuje vanjski transporter plina bez ikakve obrade operatora primjenom internetskih analizatora koji podliježu odgovarajućem pravnom režimu za kontrolu fiskalnih analizatora;”;

(23) u članku 33. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Odstupajući od članka 21. stavka 1. ove Uredbe, verifikator može odlučiti da neće obići lokaciju operatora zrakoplova koji koristi pojednostavnjene alate iz članka 55. stavka 2. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 ako na temelju rezultata analize rizika zaključi da svim relevantnim podacima može pristupiti na daljinu.”;

(24) u članku 34.a naslov se zamjenjuje sljedećim:

„*Članak 34.a*

Virtualni obilasci lokacija radi verifikacije izvješća operatora ili operatora zrakoplova”;

(25) umeće se sljedeći članak 34.b:

„*Članak 34.b*

Virtualni obilasci lokacija radi verifikacije izvješća operatora zrakoplova o emisijama

1. Odstupajući od članka 21. stavka 1., verifikator može odlučiti obaviti virtualni obilazak lokacije radi verifikacije izvješća operatora zrakoplova u slučajevima koji nisu obuhvaćeni člankom 34.a. Odluka verifikatora o obavljanju virtualnog obilaska lokacije temelji se na rezultatima analize rizika i potvrdi da verifikator može svim relevantnim podacima pristupiti na daljinu. Verifikator bez nepotrebne odgode obavješćuje operatora zrakoplova da je odlučio obaviti virtualni obilazak lokacije.

2. Verifikator poduzima mjere za smanjenje verifikacijskog rizika na prihvatljivu razinu kako bi mogao pružiti razumno jamstvo da u izvješću operatora zrakoplova nema materijalnih pogrešaka.

3. U slučajevima koji nisu obuhvaćeni člankom 34.a verifikator uvijek obavlja fizički obilazak lokacije:

(a) ako prvi put verificira izvješće određenog operatora zrakoplova o emisijama;

(b) ako nije obavio fizički obilazak lokacije u dva razdoblja izvješćivanja koja neposredno prethode predmetnom razdoblju izvješćivanja;

(c) ako je u predmetnom razdoblju izvješćivanja bilo većih izmjena plana praćenja, uključujući one iz članka 15. stavka 4. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

(d) ako za prethodno razdoblje izvješćivanja stanje ispunjenja obveze u Registru Unije iz tablice XIV.-I. u Prilogu XIII. Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/1122 (*) nije simbol A.

4. Stavak 3. točka (d) ne primjenjuje se ako operator zrakoplova ispunjava uvjete za pojednostavnjenu verifikaciju u skladu s člankom 33. stavkom 2.";

_____

(*) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1122 od 12. ožujka 2019. o dopuni Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu funkcioniranja Registra Unije (SL L 177, 2.7.2019., str. 3., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/1122/oj).";

(26) u članku 36. stavku 6. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Kompetentan ocjenjivač nadzire auditore tijekom verifikacije izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta na lokaciji postrojenja, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta, ovisno o slučaju, kako bi utvrdio ispunjavaju li kriterije kompetentnosti.";

(27) u članku 37. stavku 5. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„5. Verifikacijski tim sastoji se od najmanje jedne osobe koja ima tehničke kompetencije i znanja potrebna za ocjenjivanje posebnih tehničkih aspekata praćenja i izvješćivanja povezanih s djelatnostima iz Priloga I. koje provodi postrojenje, operator zrakoplova ili regulirani subjekt. Među članovima verifikacijskog tima mora biti i osoba koja može komunicirati na jeziku potrebnom za verifikaciju izvješća operatora ili operatora zrakoplova u državi članici u kojoj verifikator provodi verifikaciju.";

(28) u članku 38. stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) sposobnosti za obavljanje aktivnosti povezanih s verifikacijom izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta u skladu sa zahtjevima iz poglavlja II.;";

(29) umeće se sljedeće poglavlje III.a:

„POGLAVLJE III.a

VERIFIKACIJA IZVJEŠĆA REGULIRANOG SUBJEKTA

Članak 43.a

Pouzdanost verifikacije izvješća reguliranog subjekta

1. Verificirano izvješće reguliranog subjekta mora biti pouzdano za korisnike. Mora vjerno predstavljati ono što podrazumijeva da predstavlja ili što se realno može očekivati da predstavlja.

2. Postupak verifikacije izvješća reguliranog subjekta učinkovit je i pouzdan pomoćni alat u postupcima osiguravanja i kontrole kvalitete za dobivanje informacija na temelju kojih regulirani subjekt može djelovati kako bi poboljšao učinkovitost praćenja i izvješćivanja o emisijama.

Članak 43.b

Opće obveze verifikatora

1. Verifikator provodi verifikaciju i aktivnosti predviđene ovim poglavljem s ciljem podnošenja verifikacijskog izvješća u kojem s razumnim jamstvom zaključuje da izvješće reguliranog subjekta ne sadržava materijalne pogreške.

2. Verifikator planira i provodi verifikaciju uz stručni skepticizam i svjestan mogućnosti postojanja okolnosti zbog kojih bi informacije u izvješću reguliranog subjekta mogle sadržavati materijalne pogreške.

3. Verifikator mora provesti verifikaciju u javnom interesu i djelovati neovisno od reguliranog subjekta i tijela nadležnih za Direktivu 2003/87/EZ.

4. Tijekom verifikacije verifikator ocjenjuje sljedeće:

(a) je li izvješće reguliranog subjekta potpuno i ispunjava li zahtjeve iz priloga X. i X.b Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066;

(b) je li regulirani subjekt postupio u skladu sa zahtjevima iz dozvole za emisije stakleničkih plinova i plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo;

(c) ima li u podacima u izvješću reguliranog subjekta materijalnih pogrešaka;

(d) mogu li se dostaviti informacije iz kojih su vidljive aktivnosti protoka podataka, sustav kontrole i s njima povezani postupci za poboljšanje učinkovitosti praćenja i izvješćivanja koje provodi regulirani subjekt.

Za potrebe prvog podstavka točke (c) verifikator od reguliranog subjekta mora dobiti jasne i objektivne dokaze za navedene skupne emisije uzimajući u obzir sve ostale informacije navedene u izvješću reguliranog subjekta.

5. Verifikator savjetuje reguliranom subjektu da ishodi potrebno odobrenje od nadležnog tijela u sljedećim slučajevima:

(a) nadležno tijelo nije odobrilo plan praćenja u skladu s člankom 75.b stavkom 2. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

(b) plan praćenja nije potpun;

(c) u razdoblju izvješćivanja unesene su znatne izmjene u skladu s člankom 75.b stavkom 3. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 koje nadležno tijelo nije odobrilo u skladu s tom uredbom.

Nakon odobrenja nadležnog tijela verifikator u skladu s odobrenjem nastavlja, ponavlja ili prilagođava verifikacijske aktivnosti. Ako odobrenje nije dobiveno prije izdavanja verifikacijskog izvješća, verifikator o tome izvješćuje u verifikacijskom izvješću.

6. Ako verifikator otkrije da regulirani subjekt ne poštuje Provedbenu uredbu (EU) 2018/2066, ta se nepravilnost navodi u verifikacijskom izvješću čak i ako je nadležno tijelo odobrilo predmetni plan praćenja.

Članak 43.c

Predugovorne obveze

1. Prije prihvaćanja verifikacijskog angažmana verifikator se mora dobro informirati o reguliranom subjektu i ocijeniti može li obaviti verifikaciju. U tu svrhu verifikator barem:

(a) procjenjuje rizike povezane s verifikacijom izvješća predmetnog reguliranog subjekta u skladu s ovom Uredbom;

(b) pregledava informacije dobivene od predmetnog reguliranog subjekta kako bi odredio opseg verifikacije;

(c) ocjenjuje je li angažman obuhvaćen opsegom njegove akreditacije;

(d) ocjenjuje ima li kompetencije, osoblje i resurse potrebne za odabir verifikacijskog tima koji se može nositi sa složenošću djelatnosti i flote reguliranog subjekta i može li uspješno obaviti verifikacijske aktivnosti u traženom roku;

(e) ocjenjuje može li osigurati da potencijalni verifikacijski tim koji mu je na raspolaganju ima sve kompetencije i osobe potrebne za obavljanje verifikacijskih aktivnosti za predmetni regulirani subjekt;

(f) za svaki zatraženi verifikacijski angažman utvrđuje koliko mu je vremena potrebno za pravilno provođenje verifikacije.

2. Regulirani subjekt dostavlja verifikatoru sve relevantne informacije koje verifikatoru omogućuju obavljanje aktivnosti iz stavka 1.

Članak 43.d

Vremenski raspored

1. Pri utvrđivanju vremenskog rasporeda za verifikacijski angažman iz članka 43.c stavka 1. točke (f) verifikator uzima u obzir barem:

(a) složenost reguliranog subjekta;

(b) razinu informacija i složenost plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo;

(c) potrebnu razinu materijalnosti;

(d) složenost i potpunost aktivnosti protoka podataka i sustava kontrole reguliranog subjekta;

(e) lokaciju informacija i podataka o emisijama stakleničkih plinova.

2. Verifikator osigurava da u ugovoru o verifikaciji bude predviđena mogućnost da se pored ugovorenog vremena zaračuna i dodatno vrijeme ako se utvrdi da je to dodatno vrijeme potrebno za stratešku analizu, analizu rizika ili druge verifikacijske aktivnosti. Dodatno vrijeme može biti potrebno barem u sljedećim situacijama:

(a) ako se tijekom verifikacije pokaže da su aktivnosti protoka podataka, kontrolne aktivnosti ili logistika reguliranog subjekta složenije nego što se predviđalo na početku;

(b) ako verifikator tijekom verifikacije utvrdi pogreške, nesukladnosti ili nedostatak podataka ili greške u skupovima podataka.

3. Verifikator evidentira vremenski raspored u internoj verifikacijskoj dokumentaciji.

Članak 43.e

Informacije koje osigurava regulirani subjekt

1. Prije strateške analize i u kasnijim fazama verifikacije regulirani subjekt verifikatoru dostavlja sve sljedeće informacije:

(a) dozvolu reguliranog subjekta za emisije stakleničkih plinova;

(b) najnoviju verziju plana praćenja reguliranog subjekta i druge relevantne verzije plana praćenja koje je odobrilo nadležno tijelo, uključujući i dokaz o tom odobrenju;

(c) opis aktivnosti protoka podataka reguliranog subjekta;

(d) procjenu rizika reguliranog subjekta u skladu s člankom 59. stavkom 2. točkom (a) i člankom 75.o Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 i nacrt ukupnog sustava kontrole;

(e) postupke navedene u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo, uključujući postupke za aktivnosti protoka podataka i kontrolne aktivnosti;

(f) izvješće reguliranog subjekta, uključujući dostavljene informacije navedene u Prilogu X.b Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066;

(g) informacije navedene u Prilogu X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066 ako je regulirani subjekt primio informacije iz izvješća operatora, operatora zrakoplova ili brodarskog društva u skladu s člankom 75.v stavkom 2. te provedbene uredbe;

(h) ako je regulirani subjekt primio informacije iz izvješća operatora, operatora zrakoplova ili brodarskog društva u skladu s Prilogom X.a Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066, sve primjedbe ili nalaze o tom reguliranom subjektu koje je u verifikacijskom izvješću naveo verifikator koji verificira izvješće operatora, operatora zrakoplova ili brodarskog društva u skladu s člankom 27. stavkom 3. točkama (l), (o), (re) i (s) ove Uredbe;

(i) ako je primjenjivo, plan uzorkovanja reguliranog subjekta iz članka 33. i članka 75.k stavka 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 koji je odobrilo nadležno tijelo;

(j) ako je plan praćenja izmijenjen tijekom razdoblja izvješćivanja, evidenciju svih izmjena u skladu s člankom 16. stavkom 3. i člankom 75.b stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

(k) ako je primjenjivo, izvješća iz članka 75.q Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

(l) ako verifikaciju za predmetni regulirani subjekt prethodne godine nije proveo predmetni verifikator, verifikacijsko izvješće iz te godine;

(m) svu relevantnu korespondenciju s nadležnim tijelom, posebno informacije povezane s obavijestima o izmjeni plana praćenja i ispravcima podataka u izvješćima;

(n) ako je primjenjivo, odobrenje nadležnog tijela za neprovođenje obilazaka lokacije u skladu s člancima 43.v i 43.w ove Uredbe;

(o) dokaze reguliranog subjekta o usklađenosti s pragovima nesigurnosti za razine utvrđene u planu praćenja;

(p) sve ostale relevantne informacije potrebne za planiranje i provođenje verifikacije.

2. Prije nego što verifikator izda verifikacijsko izvješće, regulirani subjekt dostavlja mu konačno odobreno i interno validirano izvješće reguliranog subjekta.

Članak 43.f

Strateška analiza

1. Na početku verifikacije verifikator na temelju strateške analize svih djelatnosti relevantnih za regulirani subjekt procjenjuje vjerojatnu vrstu, opseg i složenost verifikacijskih zadataka.

2. Radi razumijevanja djelatnosti koje obavlja regulirani subjekt verifikator prikuplja i pregledava informacije koje su mu potrebne kako bi ocijenio je li verifikacijski tim dovoljno kompetentan za provođenje verifikacije, utvrdio je li vremenski raspored naveden u ugovoru pravilno utvrđen i kako bi bio siguran da može obaviti potrebnu analizu rizika. Te informacije uključuju barem:

(a) informacije iz članka 43.e stavka 1.;

(b) potrebnu razinu materijalnosti;

(c) ako verifikator provodi verifikaciju za isti regulirani subjekt, informacije dobivene u okviru verifikacije prethodnih godina.

3. Pri pregledu informacija iz stavka 1. verifikator ocjenjuje barem sljedeće:

(a) kategoriju reguliranog subjekta i sektorske djelatnosti u okviru kojih regulirani subjekt pušta goriva u potrošnju;

(b) složenost lanca opskrbe gorivom te broj i vrstu potrošača goriva;

(c) plan praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo i pojedinosti o metodologiji praćenja i faktoru opsega iz tog plana praćenja u skladu s poglavljem VII.a Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

(d) vrstu, opseg i složenost tokova goriva, kao i opremu, izvore podataka i postupke za utvrđivanje količina puštenog goriva, podrijetlo i primjenu faktora izračuna i ostale primarne izvore podataka;

(e) aktivnosti protoka podataka, sustav kontrole i kontrolno okruženje.

4. Pri provođenju strateške analize verifikator provjerava sljedeće:

(a) je li mu predstavljena najnovija verzija plana praćenja i je li tu verziju, ako je potrebno, odobrilo nadležno tijelo;

(b) je li bilo kakvih izmjena plana praćenja tijekom razdoblja izvješćivanja;

(c) ako je primjenjivo, je li o izmjenama iz točke (b) ovog stavka obaviješteno nadležno tijelo u skladu s člankom 15. stavkom 1. i člankom 75.b stavkom 1. ili člankom 75.g Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 ili ih je nadležno tijelo odobrilo u skladu s člankom 15. stavkom 2. i člankom 75.b stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

Članak 43.g

Analiza rizika

1. Za oblikovanje, planiranje i provođenje učinkovite verifikacije verifikator utvrđuje i analizira sljedeće elemente:

(a) inherentne rizike;

(b) kontrolne aktivnosti;

(c) kontrolne rizike povezane s učinkovitošću kontrolnih aktivnosti, ako su provedene kontrolne aktivnosti iz točke (b).

2. Pri utvrđivanju i analizi elemenata iz stavka 1. ovog članka verifikator uzima u obzir barem sljedeće:

(a) nalaze strateške analize iz članka 43.f stavka 1.;

(b) informacije iz članka 43.e i članka 43.f stavka 2. točke (c);

(c) razinu materijalnosti iz članka 43.f stavka 2. točke (b).

3. Ako verifikator utvrdi da regulirani subjekt u svojoj procjeni rizika nije naveo relevantne inherentne rizike ni kontrolne rizike, o tome ga obavješćuje.

4. Na temelju informacija dobivenih tijekom verifikacije verifikator prema potrebi revidira analizu rizika i mijenja ili ponavlja verifikacijske aktivnosti koje treba provesti.

Članak 43.h

Plan verifikacije

1. U skladu s informacijama dobivenima i rizicima utvrđenima tijekom strateške analize i analize rizika verifikator izrađuje plan verifikacije, koji mora sadržavati barem:

(a) program verifikacije u kojem su opisani vrsta i opseg verifikacijskih aktivnosti, kao i vrijeme i način njihova obavljanja;

(b) plan ispitivanja u kojem su navedeni opseg i metode ispitivanja kontrolnih aktivnosti, kao i postupci za kontrolne aktivnosti;

(c) plan uzorkovanja podataka u kojem su navedeni opseg i metode uzorkovanja podataka u vezi s podatkovnim točkama na kojima se temelje skupni podaci o emisijama u izvješću reguliranog subjekta.

2. Verifikator izrađuje plan ispitivanja iz stavka 1. točke (b) ovog članka tako da može utvrditi u kojoj se mjeri pri ocjenjivanju usklađenosti sa zahtjevima iz članka 43.b stavka 4. točaka (b) i (c) može osloniti na relevantne kontrolne aktivnosti.

Pri određivanju veličine uzorka i aktivnosti uzorkovanja za ispitivanje kontrolnih aktivnosti verifikator uzima u obzir sljedeće elemente:

(a) inherentne rizike;

(b) kontrolno okruženje;

(c) relevantne kontrolne aktivnosti;

(d) zahtjev za davanje verifikacijskog mišljenja uz razumno jamstvo.

3. Pri određivanju veličine uzorka i aktivnosti uzorkovanja za uzorkovanje podataka iz stavka 1. točke (c) verifikator uzima u obzir sljedeće elemente:

(a) inherentne rizike i kontrolne rizike;

(b) rezultate analitičkih postupaka;

(c) zahtjev za davanje verifikacijskog mišljenja uz razumno jamstvo;

(d) razinu materijalnosti;

(e) materijalnost doprinosa pojedinačnih podatkovnih elemenata ukupnom skupu podataka.

4. Verifikator priprema i provodi plan verifikacije tako da se verifikacijski rizik smanji na prihvatljivu razinu i time pruži razumno jamstvo da u izvješću reguliranog subjekta nema materijalnih pogrešaka.

5. Verifikator tijekom verifikacije ažurira analizu rizika i plan verifikacije i prilagođava verifikacijske aktivnosti ako otkrije dodatne rizike koje treba smanjiti ili ako stvarnih rizika ima manje nego što se prvotno očekivalo.

Članak 43.i

Verifikacijske aktivnosti

Verifikator provodi plan verifikacije i na temelju analize rizika provjerava provođenje plana praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo.

U tu svrhu verifikator provodi barem dokazne testove koji se sastoje od analitičkih postupaka, verifikacije podataka i provjere metodologije praćenja te provjerava sljedeće:

(a) aktivnosti protoka podataka i sustave koji se koriste za protok podataka, uključujući sustave informacijske tehnologije;

(b) jesu li kontrolne aktivnosti reguliranog subjekta pravilno dokumentirane, provedene i održavane i jesu li učinkovite za smanjivanje inherentnih rizika;

(c) jesu li postupci navedeni u planu praćenja učinkoviti za ublažavanje inherentnih i kontrolnih rizika i jesu li ti postupci provedeni, u dovoljnoj mjeri dokumentirani i primjereno održavani.

Za potrebe drugog stavka točke (a) verifikator prati protok podataka, pri čemu slijedi redoslijed i interakciju aktivnosti protoka podataka, od podataka iz primarnog izvora do sastavljanja izvješća reguliranog subjekta.

Članak 43.j

Analitički postupci

1. Verifikator provodi analitičke postupke kako bi ocijenio vjerodostojnost i potpunost podataka ako inherentni rizik, kontrolni rizik i primjerenost kontrolnih aktivnosti reguliranog subjekta ukazuju na potrebu za takvim analitičkim postupcima.

2. U okviru analitičkih postupaka iz stavka 1. verifikator ocjenjuje podatke iz izvješća kako bi utvrdio moguća područja rizika i potom potvrdio i prilagodio planirane verifikacijske aktivnosti. Verifikator barem:

(a) ocjenjuje vjerojatnost fluktuacija i trendova tijekom vremena ili između usporedivih stavki;

(b) utvrđuje neposredne netipične vrijednosti, neočekivane podatke i nedostatak podataka.

3. U okviru analitičkih postupaka iz stavka 1. verifikator provodi sljedeće postupke:

(a) preliminarne analitičke postupke za skupne podatke prije obavljanja aktivnosti iz članka 43.i kako bi razumio vrstu, složenost i relevantnost iznesenih podataka;

(b) dokazne analitičke postupke za skupne podatke i podatkovne točke na kojima se temelje ti podaci za potrebe utvrđivanja mogućih strukturnih grešaka i neposrednih netipičnih vrijednosti;

(c) konačne analitičke postupke za skupne podatke kako bi osigurao da su sve greške utvrđene tijekom postupka verifikacije ispravljene na odgovarajući način.

4. Ako verifikator utvrdi netipične vrijednosti, fluktuacije, trendove, nedostatak podataka ili podatke koji nisu u skladu s drugim relevantnim informacijama ili se znatno razlikuju od očekivanih količina ili omjera, regulirani subjekt dostavlja mu objašnjenja potkrijepljena dodatnim relevantnim dokazima.

Na temelju dostavljenih objašnjenja i dodatnih dokaza verifikator ocjenjuje utjecaj na plan verifikacije i na verifikacijske aktivnosti koje treba provesti.

Članak 43.k

Verifikacija podataka

1. Verifikator verificira podatke navedene u izvješću reguliranog subjekta na temelju detaljne analize koja uključuje slijeđenje podataka do primarnog izvora podataka, unakrsnu provjeru podataka s vanjskim izvorima podataka, usklađivanje, provjeru pragova za odgovarajuće podatke i ponovno izračunavanje.

2. U okviru verifikacije podataka iz stavka 1. i uzimajući u obzir odobreni plan praćenja, uključujući postupke opisane u tom planu, verifikator provjerava sljedeće:

(a) granice praćenja reguliranog subjekta, uključujući lokacije s kojih se gorivo pušta potrošaču;

(b) potpunost tokova puštenog goriva kako je opisano u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo te povezane količine goriva i podatke o emisijama;

(c) dosljednost između ukupnih količina puštenog goriva i podataka o gorivu koje je regulirani subjekt kupio ili na drugi način nabavio;

(d) usklađenost skupnih podataka navedenih u izvješću reguliranog subjekta s podacima iz primarnih izvora;

(e) pouzdanost i točnost podataka.

Članak 43.l

Verifikacija pravilne primjene metodologije praćenja

1. Verifikator provjerava pravilnost primjene i provedbe metodologije praćenja kako ju je u planu praćenja odobrilo nadležno tijelo, uključujući posebne detalje te metodologije praćenja.

2. Za potrebe verificiranja izvješća reguliranog subjekta o emisijama verifikator provjerava pravilnost primjene i provedbe plana uzorkovanja iz članaka 33. i 75.k Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, kako ga je odobrilo nadležno tijelo.

3. Ako je Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 propisano da je regulirani subjekt dužan dokazati usklađenost podataka o djelatnostima i faktora izračuna s pragovima nesigurnosti, verifikator potvrđuje valjanost informacija na temelju kojih su izračunate razine nesigurnosti utvrđene u odobrenom planu praćenja.

4. Pri provjeri metodologije praćenja iz stavka 1. ovog članka verifikator provjerava pravilnost primjene i provedbe metode za određivanje faktora opsega kako je utvrđeno u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo u skladu s poglavljem VII.a Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

5. Verifikator provjerava dokaze reguliranog subjekta da je gorivo pušteno u potrošnju u sektorima obuhvaćenima poglavljem III. Direktive 2003/87/EZ.

6. Kako bi ocijenio jesu li goriva puštena u potrošnju u sektorima obuhvaćenima poglavljem III. Direktive 2003/87/EZ upotrijebljena u istoj izvještajnoj godini i mogu li se oduzeti u skladu s člankom 75.v stavkom 4. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, verifikator provjerava usklađenost informacija iz članka 43.e stavka 1. točke (g) ove Uredbe s informacijama iz izvješća reguliranog subjekta u skladu s Prilogom X.b Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066.

Članak 43.m

Verifikacija metoda koje se primjenjuju u slučaju nedostatka podataka

1. Ako se metode utvrđene u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo koriste za dobivanje podataka koji nedostaju u skladu s člancima 66. i 75.o Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, verifikator provjerava jesu li korištene metode bile odgovarajuće za konkretnu situaciju i jesu li pravilno primijenjene.

Ako je regulirani subjekt od nadležnog tijela dobio odobrenje za korištenje drugih metoda osim onih iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima 66. i 75.o Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, verifikator provjerava je li odobreni pristup pravilno primjenjivan i dokumentiran.

Ako regulirani subjekt ne može pravodobno ishoditi to odobrenje, verifikator provjerava osigurava li pristup koji regulirani subjekt primjenjuje za dobivanje podataka koji nedostaju da količine emisija ne budu prenisko procijenjene i dovodi li taj pristup dovodi do materijalnih pogrešaka.

2. Verifikator provjerava djelotvornost kontrolnih aktivnosti koje regulirani subjekt provodi radi sprečavanja nedostatka podataka iz članaka 66. i 75.o Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

Članak 43.n

Uzorkovanje

1. Pri provjeri sukladnosti kontrolnih aktivnosti i postupaka iz članka 43.i točaka (b) i (c) ili pri obavljanju provjera iz članaka 43.j i 43.k verifikator može primjenjivati metode uzorkovanja koje su specifične za regulirani subjekt pod uvjetom da je uzorkovanje opravdano na temelju analize rizika.

2. Ako verifikator tijekom uzorkovanja utvrdi nesukladnost ili pogrešku, od reguliranog subjekta zahtijeva da objasni njihove glavne uzroke kako bi mogao ocijeniti utjecaj te nesukladnosti ili pogreške na podatke navedene u izvješću. Na temelju rezultata te ocjene verifikator odlučuje jesu li potrebne dodatne verifikacijske aktivnosti, treba li povećati uzorak i koji dio skupa podataka regulirani subjekt treba ispraviti.

3. Verifikator u internoj verifikacijskoj dokumentaciji dokumentira rezultate provjera iz članaka od 43.i do 43.l, uključujući i pojedinosti o dodatnim uzorcima.

Članak 43.o

Uklanjanje pogrešaka, nesukladnosti i neusklađenosti

1. Ako verifikator tijekom verifikacije utvrdi pogreške, nesukladnosti ili neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066, o tome pravodobno obavještava regulirani subjekt i zahtijeva odgovarajuće ispravke. Regulirani subjekt ispravlja sve pogreške i nesukladnosti o kojima je obaviješten.

Ako se utvrdi neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066, regulirani subjekt bez nepotrebne odgode obavješćuje nadležno tijelo i ispravlja neusklađenost.

2. Verifikator u internoj verifikacijskoj dokumentaciji dokumentira i označava kao uklonjene sve pogreške, nesukladnosti ili neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 koje je regulirani subjekt ispravio tijekom verifikacije.

3. Ako regulirani subjekt ne ispravi pogreške ili nesukladnosti o kojima ga je obavijestio verifikator u skladu sa stavkom 1. prije nego što verifikator izda verifikacijsko izvješće, verifikator traži od reguliranog subjekta da objasni njihove glavne uzroke kako bi ocijenio utjecaj tih nesukladnosti ili pogrešaka na podatke navedene u izvješću.

Verifikator utvrđuje imaju li neispravljene pogreške, pojedinačno ili zajedno s drugim pogreškama, materijalan učinak na ukupne emisije navedene u izvješću. Pri ocjenjivanju materijalnosti pogrešaka verifikator uzima u obzir veličinu i vrstu pogrešaka, kao i konkretne okolnosti u kojima su nastale.

Verifikator ocjenjuje utječu li neispravljene nesukladnosti, pojedinačno ili zajedno s drugim nesukladnostima, na podatke navedene u izvješću i dovode li do materijalnih pogrešaka.

Ako regulirani subjekt ne ispravi neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 u skladu sa stavkom 1. prije nego što verifikator izda verifikacijsko izvješće, verifikator ocjenjuje utječe li neispravljena neusklađenost na podatke navedene u izvješću i dovodi li materijalnih pogrešaka.

Verifikator može pogreške smatrati materijalnima čak i ako su te pogreške, pojedinačno ili zajedno s drugim pogreškama, ispod razine materijalnosti iz članka 43.p, ako ih je opravdano smatrati takvima zbog veličine i vrste pogrešaka i konkretnih okolnosti u kojima su nastale.

Članak 43.p

Razina materijalnosti

1. Za regulirane subjekte s godišnjim emisijama povezanima s gorivima puštenima u potrošnju od najviše 500 000 tona ekvivalenta CO_2 razina materijalnosti za potrebe verifikacije izvješća reguliranog subjekta iznosi 5 % ukupnih emisija prijavljenih u razdoblju izvješćivanja koje podliježe verifikaciji.

2. Za regulirane subjekte s godišnjim emisijama povezanima s gorivima puštenima u potrošnju većima od 500 000 tona ekvivalenta CO_2 razina materijalnosti za potrebe verifikacije izvješća reguliranog subjekta iznosi 2 % ukupnih emisija prijavljenih u razdoblju izvješćivanja koje podliježe verifikaciji.

Članak 43.q

Zaključci o verifikaciji, neovisni pregled i evidentiranje

1. Tijekom dovršavanja verifikacije i razmatranja informacija dobivenih tijekom verifikacije verifikator:

(a) provjerava konačne podatke dobivene od reguliranog subjekta, uključujući podatke koji su izmijenjeni na temelju informacija dobivenih tijekom verifikacije;

(b) razmatra razloge koje je regulirani subjekt naveo za eventualne razlike između konačnih i prethodno dostavljenih podataka;

(c) pregledava rezultate ocjenjivanja kako bi utvrdio je li pravilno proveden plan praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo, uključujući postupke opisane u tom planu;

(d) ocjenjuje je li verifikacijski rizik na dovoljno niskoj razini da bi se osiguralo razumno jamstvo;

(e) osigurava da su prikupljeni dokazi dovoljni za davanje verifikacijskog mišljenja uz razumno jamstvo da u izvješću nema materijalnih pogrešaka;

(f) osigurava da je postupak verifikacije u potpunosti dokumentiran u internoj verifikacijskoj dokumentaciji i da se u verifikacijskom izvješću može dati konačna prosudba.

2. Verifikator provodi neovisni pregled u skladu s člankom 25.

3. Verifikator priprema i sastavlja internu verifikacijsku dokumentaciju koja sadržava barem:

(a) rezultate provedenih verifikacijskih aktivnosti;

(b) stratešku analizu, analizu rizika i plan verifikacije;

(c) dovoljno informacija na kojima se temelji verifikacijsko mišljenje, uključujući obrazloženja za prosudbe o tome imaju li utvrđene pogreške materijalni učinak na podatke o emisijama iznesene u izvješću.

Članak 26. stavci 2. i 3. primjenjuju se za potrebe verifikacije izvješća reguliranog subjekta.

Članak 43.r

Verifikacijsko izvješće

1. Na temelju informacija prikupljenih tijekom verifikacije verifikator reguliranom subjektu izdaje verifikacijsko izvješće za svako izvješće o emisijama koje je bilo podvrgnuto verifikaciji. U verifikacijskom izvješću navodi se sljedeće:

(a) je li izvješće verificirano kao zadovoljavajuće;

(b) sadržava li izvješće reguliranog subjekta materijalne pogreške koje nisu ispravljene prije izdavanja verifikacijskog izvješća;

(c) je li opseg verifikacije prema članku 43.s previše ograničen pa verifikator nije mogao pribaviti dovoljno dokaza kako bi izdao verifikacijsko mišljenje uz razumno jamstvo da izvješće ne sadržava materijalne pogreške;

(d) je li zbog nesukladnosti, bilo pojedinačnih ili zajedno s drugim nesukladnostima, izvješće reguliranog subjekta nedovoljno jasno pa verifikator ne može uz razumno jamstvo tvrditi da ono ne sadržava materijalne pogreške.

Za potrebe prvog podstavka točke (a) izvješće reguliranog subjekta može se verificirati kao zadovoljavajuće samo ako ne sadržava materijalne pogreške.

2. Regulirani subjekt nadležnom tijelu dostavlja verifikacijsko izvješće zajedno s relevantnim izvješćem reguliranog subjekta.

3. Verifikacijsko izvješće sadržava barem sljedeće elemente:

(a) ime reguliranog subjekta;

(b) ciljeve verifikacije;

(c) opseg verifikacije;

(d) upućivanje na verificirano izvješće reguliranog subjekta;

(e) kriterije korištene za verifikaciju izvješća reguliranog subjekta, uključujući dozvolu i verzije plana praćenja koje je odobrilo nadležno tijelo, kao i razdoblje važenja svakog plana;

(f) ukupne emisije povezane s gorivom puštenim u potrošnju po djelatnosti iz Priloga III. Direktivi 2003/87/EZ i po reguliranom subjektu;

(g) razdoblje izvješćivanja koje podliježe verifikaciji;

(h) odgovornosti reguliranog subjekta, nadležnog tijela i verifikatora;

(i) izjavu o verifikacijskom mišljenju;

(j) opis svih utvrđenih pogrešaka i nesukladnosti koje nisu ispravljene prije izdavanja verifikacijskog izvješća;

(k) datume obilazaka lokacija i tko ih je obavio, uključujući datume virtualnih obilazaka lokacija;

(l) informacije o tome je li bilo odustajanja od obilazaka lokacija i razloge za odustajanje od tih obilazaka;

(m) informacije o tome je li obavljen virtualni obilazak lokacije, razloge za obavljanje virtualnih obilazaka lokacija i datum odobrenja nadležnog tijela;

(n) potvrdu da je verifikator obavio provjere u skladu s člankom 43.l stavkom 6. ove Uredbe i da su informacije iz članka 43.e stavka 1. točke (g) ove Uredbe u skladu s informacijama iz izvješća reguliranog subjekta na temelju Priloga X.b Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066;

(o) svaku neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 koja je utvrđena tijekom verifikacije;

(p) ako se od nadležnog tijela ne može pravodobno dobiti odobrenje za metodu korištenu za dobivanje podataka koji nedostaju u skladu s člankom 43.m stavkom 1. trećim podstavkom ove Uredbe, potvrdu o tome je li korištena metoda konzervativna i dovodi li do materijalnih pogrešaka;

(q) ako je primjenjivo, preporuke za poboljšanje;

(r) imena vodećeg auditora prema EU ETS direktivi, neovisnog pregledavatelja i, prema potrebi, auditora prema EU ETS direktivi i tehničkog stručnjaka koji su sudjelovali u verifikaciji izvješća reguliranog subjekta;

(s) datum i potpis ovlaštene osobe u ime verifikatora, uključujući ime te osobe.

4. Verifikator u verifikacijskom izvješću dovoljno detaljno opisuje pogreške, nesukladnosti i neusklađenost s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 kako bi regulirani subjekt i nadležno tijelo mogli razumjeti sljedeće:

(a) veličinu i vrstu pogreške, nesukladnosti ili neusklađenosti s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066;

(b) zašto pogreška ima ili nema materijalni učinak;

(c) na koji se element izvješća reguliranog subjekta odnosi pogreška, odnosno na koji se element plana praćenja odnosi nesukladnost;

(d) na koji se članak Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 odnosi neusklađenost.

Članak 43.s

Ograničenje opsega

Verifikator može zaključiti da je opseg verifikacije iz članka 43.r stavka 1. točke (c) previše ograničen u bilo kojoj od sljedećih situacija:

(a) nedostaju podaci zbog kojih verifikator ne može prikupiti dokaze neophodne za smanjivanje verifikacijskog rizika do razine potrebne za osiguravanje razumne razine jamstva;

(b) nadležno tijelo nije odobrilo plan praćenja;

(c) plan praćenja nije dovoljno opsežan ili jasan za donošenje zaključaka o verifikaciji;

(d) regulirani subjekt nije stavio na raspolaganje dovoljno informacija na temelju kojih bi verifikator mogao obaviti verifikaciju.

Članak 43.t

Ispravljanje preostalih nesukladnosti koje nisu materijalne

1. Verifikator prema potrebi ocjenjuje je li regulirani subjekt ispravio nesukladnosti navedene u verifikacijskom izvješću koje se odnosi na prethodno razdoblje praćenja u skladu sa zahtjevima za regulirani subjekt iz članka 75.q stavka 4. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

Ako regulirani subjekt nije ispravio te nesukladnosti u skladu s člankom 75.q stavkom 4. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, verifikator razmatra povećava li to ili može li to povećati rizik od pogrešaka.

Verifikator u verifikacijskom izvješću navodi je li regulirani subjekt ispravio nesukladnosti.

2. Verifikator tijekom verifikacije u internoj verifikacijskoj dokumentaciji navodi detalje o tome kada i kako je regulirani subjekt ispravio utvrđene nesukladnosti.

Članak 43.u

Poboljšanje postupka praćenja i izvješćivanja

1. Ako verifikator utvrdi da su potrebna poboljšanja u nekom od područja djelovanja reguliranog subjekta iz točaka od (a) do (d) ovog stavka, u verifikacijsko izvješće uključuje preporuke za poboljšanje djelovanja reguliranog subjekta u tim područjima:

(a) procjena rizika reguliranog subjekta;

(b) razvoj, dokumentiranje, provođenje i održavanje aktivnosti protoka podataka i kontrolnih aktivnosti i ocjenjivanje sustava kontrole;

(c) razvoj, dokumentiranje, provođenje i održavanje postupaka za aktivnosti protoka podataka i kontrolne aktivnosti i drugih postupaka koje regulirani subjekt mora uvesti u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066;

(d) praćenje i izvješćivanje o emisijama, među ostalim i s obzirom na postizanje viših razina, smanjivanje rizika i povećavanje učinkovitosti praćenja i izvješćivanja.

2. Tijekom verifikacije koja se provodi nakon godine u kojoj su u verifikacijskom izvješću dane preporuke za poboljšanje verifikator provjerava je li i kako je regulirani subjekt proveo te preporuke.

Ako se regulirani subjekt nije pridržavao tih preporuka ili ih nije pravilno proveo, verifikator ocjenjuje kakav utjecaj to ima na rizik od pogrešaka i nesukladnosti.

Članak 43.v

Obilasci lokacija i pojednostavnjena verifikacija

1. Verifikator tijekom postupka verifikacije jednom ili prema potrebi više puta obilazi lokaciju kako bi ocijenio rad mjernih uređaja i sustava za praćenje, obavio razgovore i proveo aktivnosti navedene u ovom poglavlju te kako bi prikupio dovoljno informacija i dokaza na temelju kojih može zaključiti sadržava li izvješće reguliranog subjekta materijalne pogreške.

Pri obilascima lokacija u skladu s prvim podstavkom verifikator ocjenjuje i potpunost ispuštenih tokova goriva i količine puštenog goriva.

2. Regulirani subjekt verifikatoru osigurava pristup lokacijama.

3. Za potrebe verificiranja izvješća reguliranog subjekta o emisijama verifikator na temelju analize rizika odlučuje je li potrebno obići dodatna mjesta ako se relevantni dijelovi aktivnosti protoka podataka i kontrolnih aktivnosti provode na drugim mjestima, kao što su sjedište društva i ostali uredi koji se ne nalaze na drugim lokacijama.

4. Odstupajući od stavka 1., verifikator može odlučiti da neće obići lokacije reguliranih subjekata. Ta se odluka temelji na sljedećim kriterijima:

(a) rezultatima analize rizika;

(b) potvrdi da verifikator svim relevantnim podacima može pristupiti na daljinu;

(c) potvrdi da su ispunjeni relevantni uvjeti za neprovođenje obilaska lokacije u skladu s člankom 43.w ove Uredbe;

(d) potvrdi da se obveza obilaska lokacije ne primjenjuje na taj regulirani subjekt u skladu sa stavkom 7. ovog članka.

Verifikator bez nepotrebne odgode obavješćuje regulirani subjekt o svojoj odluci.

5. Regulirani subjekt nadležnom tijelu podnosi zahtjev za odobrenje odluke verifikatora o neprovođenju obilaska lokacije. Taj zahtjev mora sadržavati barem sljedeće informacije:

(a) rezultate analize rizika;

(b) dokaz da se relevantnim podacima može pristupiti na daljinu;

(c) dokaz da su ispunjeni relevantni uvjeti za neprovođenje obilaska lokacije u skladu s člankom 43.w ove Uredbe;

(d) dokaz da se obveza obilaska lokacije ne primjenjuje na taj regulirani subjekt u skladu sa stavkom 7. ovog članka.

Odobrenje nadležnog tijela nije potrebno za regulirane subjekte s niskim emisijama kako je utvrđeno u članku 75.n stavku 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

6. Uzimajući u obzir informacije iz stavka 5. točaka od (a) do (d), nadležno tijelo odlučuje o odobrenju odluke verifikatora o neprovođenju obilaska lokacije.

Ako nadležno tijelo ne odgovori na zahtjev reguliranog subjekta u skladu sa stavkom 5. u roku od dva mjeseca od primitka tog zahtjeva, odluka verifikatora smatra se odobrenom.

7. Verifikator uvijek obavlja obilaske lokacija:

(a) ako prvi put verificira izvješće određenog reguliranog subjekta;

(b) ako nije obišao lokaciju u dva razdoblja izvješćivanja koja neposredno prethode predmetnom razdoblju izvješćivanja;

(c) ako je u predmetnom razdoblju izvješćivanja bilo većih izmjena plana praćenja, uključujući one iz članka 75.b stavka 3. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

Članak 43.w

Uvjeti za neprovođenje obilaska lokacije

Uvjet za neprovođenje obilaska lokacije može biti bilo što od sljedećeg:

1. verifikacija izvješća reguliranog subjekta odnosi se na subjekt kategorije A, kako je utvrđeno u članku 75.e stavku 2. točki (a) Provedbene uredbe (EU) 2018/2066, pri čemu:

(a) tokovi goriva koje regulirani subjekt pušta u potrošnju su komercijalna standardna goriva;

(b) primjenjuju se zadane vrijednosti za faktore izračuna;

(c) primjenjuje se faktor opsega 1 za svaki tok goriva u skladu s člankom 75.l stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

2. verifikacija izvješća reguliranog subjekta odnosi se na regulirani subjekt s niskim emisijama, kako je utvrđeno u članku 75.n stavku 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066;

3. verifikacija izvješća reguliranog subjekta odnosi se na subjekt kategorije A kako je utvrđeno u članku 75.e stavku 2. točki (a) Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 ili na subjekt kategorije B kako je utvrđeno u članku 75.e stavku 2. točki (b) te provedbene uredbe, pri čemu:

(a) obuhvaćeni regulirani subjekt odgovara subjektu s obvezama izvješćivanja u skladu s nacionalnim pravom kojim se prenose direktive Vijeća 2003/96/EZ (*) i (EU) 2020/262 (**) na temelju metoda mjerenja koje se primjenjuju za potrebe tih akata ako se te metode temelje na nacionalnom mjeriteljskom nadzoru;

(b) obuhvaćeni tokovi goriva odgovaraju energentima koji podliježu nacionalnom pravu kojim se prenose direktive 2003/96/EZ i (EU) 2020/262 na temelju metoda mjerenja koje se primjenjuju za potrebe tih akata ako se te metode temelje na nacionalnom mjeriteljskom nadzoru;

(c) primjenjuju se zadane vrijednosti za faktore izračuna;

(d) primjenjuje se faktor opsega 1 za svaki tok goriva u skladu s člankom 75.l stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.

Članak 43.x

Pojednostavnjeni plan verifikacije i virtualni obilasci lokacija

Članci 34. i 34.a primjenjuju se na verifikaciju emisija reguliranog subjekta obuhvaćenih poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ. Stoga se svako upućivanje na operatora, postrojenje i operatora zrakoplova smatra upućivanjem na regulirani subjekt.

Članak 43.y

Opseg akreditacije

Verifikator izdaje verifikacijsko izvješće samo reguliranom subjektu koji obavlja neku od djelatnosti iz skupine djelatnosti br. 1c iz Priloga I. ovoj Uredbi za koje je verifikator dobio akreditaciju u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 i ovom Uredbom.

Članak 43.z

Postupci i dokumentacija verifikatora

1. Verifikator uspostavlja, dokumentira, provodi i održava jedan ili više postupaka za verifikacijske aktivnosti kako je propisano u poglavlju III.a te postupke i procese u skladu s Prilogom II. ovoj Uredbi. Pri uspostavi i provedbi tih postupaka i procesa verifikator obavlja aktivnosti navedene u Prilogu II. ovoj Uredbi u skladu s usklađenom normom iz tog priloga.

2. Članak 41. stavak 2. i članak 42. stavak 1. ove Uredbe primjenjuju se na verifikaciju emisija reguliranog subjekta obuhvaćenih poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ.

3. Verifikator redovito stavlja informacije na raspolaganje reguliranom subjektu i drugim relevantnim stranama u skladu s usklađenom normom iz Priloga II. ovoj Uredbi.

Članak 43.za

Nepristranost i neovisnost

1. Verifikator u obavljanju verifikacijskih aktivnosti mora biti nepristran i neovisan od reguliranog subjekta.

Kako bi se zajamčila neovisnost i nepristranost, ni verifikator ni bilo koji dio istog pravnog subjekta ne može biti regulirani subjekt, vlasnik reguliranog subjekta ni u vlasništvu reguliranog subjekta niti smije s reguliranim subjektom biti u bilo kakvim odnosima koji bi mogli utjecati na njegovu neovisnost i nepristranost. Verifikator mora biti neovisan i u odnosu na tijela koja trguju emisijskim jedinicama u okviru sustava za trgovanje emisijskim jedinicama stakleničkih plinova uspostavljenog u skladu s člankom 19. Direktive 2003/87/EZ.

2. Verifikator mora biti organiziran tako da štiti svoju objektivnost, neovisnost i nepristranost. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se relevantni zahtjevi o strukturi i organizaciji verifikatora utvrđeni u usklađenoj normi iz Priloga II.

3. Verifikator ne obavlja verifikacijske aktivnosti za regulirani subjekt koji predstavlja neprihvatljiv rizik za njegovu nepristranost ili ga dovodi u sukob interesa. Verifikator u verifikaciju izvješća reguliranog subjekta ne uključuje osoblje ni vanjske suradnike čiji bi rad doveo do stvarnog ili potencijalnog sukoba interesa. Verifikator osigurava i da aktivnosti osoblja ili organizacija ne utječu na povjerljivost, objektivnost, neovisnost i nepristranost verifikacije. U tu svrhu verifikator prati rizike za nepristranost i poduzima odgovarajuće mjere za uklanjanje tih rizika.

Smatra se da je došlo do neprihvatljivog rizika za nepristranost ili do sukoba interesa iz prve rečenice prvog podstavka u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

(a) ako verifikator ili bilo koji dio istog pravnog subjekta pruža savjetodavne usluge za razvijanje dijela postupka praćenja i izvješćivanja opisanog u planu praćenja koji je odobrilo nadležno tijelo, uključujući razvijanje metodologije praćenja, sastavljanje izvješća reguliranog subjekta i sastavljanje plana praćenja;

(b) ako verifikator ili bilo koji dio istog pravnog subjekta pruža tehničku pomoć za razvoj ili održavanje sustava za praćenje i izvješćivanje o emisijama.

4. Smatra se da je sukob interesa za verifikatora nastao u odnosima između njega i reguliranog subjekta u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

(a) ako se odnos između verifikatora i reguliranog subjekta temelji na zajedničkom vlasništvu, zajedničkom upravljanju, zajedničkoj upravi ili osoblju, zajedničkim resursima, zajedničkim financijama i zajedničkim ugovorima ili stavljanju na tržište;

(b) ako se regulirani subjekt koristio savjetodavnim uslugama iz točke (a) stavka 3. ili tehničkom pomoći iz točke (b) tog stavka koju pruža savjetodavno tijelo, tijelo za tehničku pomoć ili neka druga organizacija koja je povezana s verifikatorom i ugrožava njegovu nepristranost.

Za potrebe prvog podstavka točke (b) nepristranost verifikatora smatra se kompromitiranom ako se odnosi između verifikatora i savjetodavnog tijela, tijela za tehničku pomoć ili drugih organizacija temelje na zajedničkom vlasništvu, zajedničkom upravljanju, zajedničkoj upravi ili osoblju, zajedničkim resursima, zajedničkim financijama, zajedničkim ugovorima ili stavljanju na tržište i zajedničkom plaćanju prodajne provizije ili drugih poticaja za upućivanje novih klijenata.

5. Verifikator ne smije vanjskim suradnicima povjeriti sklapanje ugovora između reguliranog subjekta i verifikatora, neovisni pregled ni izdavanje verifikacijskog izvješća. Za potrebe ove Uredbe, ako verifikator vanjskim suradnicima povjerava druge verifikacijske aktivnosti, mora ispunjavati odgovarajuće zahtjeve utvrđene u usklađenoj normi iz Priloga II.

Međutim, ugovaranje obavljanja verifikacijskih aktivnosti s pojedincima ne smatra se suradnjom s vanjskim suradnicima u smislu prvog podstavka ako verifikator pri sklapanju ugovora s tim osobama preuzima punu odgovornost za verifikacijske aktivnosti koje obavlja ugovorno osoblje. Pri ugovaranju obavljanja verifikacijskih aktivnosti s pojedincima verifikator od njih zahtijeva da potpišu dokument kojim potvrđuju da će poštovati postupke verifikatora i da u obavljanju predmetnih verifikacijskih aktivnosti ne postoji sukob interesa.

6. Verifikator uspostavlja, dokumentira, provodi i održava postupak za osiguravanje stalne nepristranosti i neovisnosti verifikatora, dijelova istog pravnog subjekta kojem pripada verifikator, drugih organizacija iz stavka 4. i sveg osoblja i vanjskih suradnika koji sudjeluju u verifikaciji. Taj postupak mora uključivati mehanizam za čuvanje nepristranosti i neovisnosti verifikatora i ispunjavati odgovarajuće zahtjeve utvrđene u usklađenoj normi iz Priloga II.

6.a. Pri verificiranju istog reguliranog subjekta kao i prethodne godine verifikator mora procijeniti rizik za nepristranost i poduzeti mjere za smanjenje tog rizika.

7. Od 2026. vrijedi da ako vodeći auditor prema EU ETS direktivi pet godina zaredom obavlja godišnju verifikaciju emisija obuhvaćenih poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ za određeni regulirani subjekt, nakon toga tri uzastopne godine ne pruža verifikacijske usluge tom reguliranom subjektu.";

_____

(*) Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL L 283, 31.10.2003., str. 51., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj).

(**) Direktiva Vijeća (EU) 2020/262 od 19. prosinca 2019. o općim aranžmanima za trošarine (SL L 58, 27.2.2020., str. 4., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj).

(30) u članku 44. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Verifikator koji operatoru, operatoru zrakoplova ili reguliranom subjektu izdaje verifikacijsko izvješće mora biti akreditiran za opseg djelatnosti iz Priloga I. za koje provodi verifikaciju izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta.";

(31) članak 45. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 45.*

Ciljevi akreditacije

Tijekom postupka akreditacije i praćenja akreditiranih verifikatora svako nacionalno akreditacijsko tijelo za verifikatora i njegovo osoblje koje obavlja verifikacijske aktivnosti ocjenjuje:

(a) imaju li kompetencije za provođenje verifikacije izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta u skladu s ovom Uredbom;

(b) provode li verifikaciju izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta u skladu s ovom Uredbom;

(c) ispunjavaju li uvjete iz poglavlja III. i, za potrebe verificiranja izvješća reguliranog subjekta, iz članaka od 43.y do 43.za.";

(32) u članku 48. stavku 1. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) provjera reprezentativnog dijela zatraženog opsega akreditacije te rada i kompetencija reprezentativnog broja osoblja podnositelja zahtjeva koje sudjeluje u verifikaciji izvješća operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta kako bi se osiguralo da osoblje radi u skladu s ovom Uredbom.";

(33) u članku 56. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ako država članica smatra da imenovanje nacionalnog akreditacijskog tijela ili pružanje akreditacijskih usluga u smislu članka 15. ili 30.f Direktive 2003/87/EZ nije gospodarski opravdano ili održivo, ta država članica može koristiti usluge nacionalnog akreditacijskog tijela druge države članice.";

(34) u članku 58. stavku 2. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U ocjenjivačkom timu mora biti najmanje jedna osoba koja ima znanja o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2066 koja su relevantna za opseg akreditacije te kompetencije i znanja potrebna za ocjenjivanje verifikacijskih aktivnosti u postrojenju, kod operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta za taj opseg te najmanje jedna osoba koja poznaje relevantno nacionalno pravo i smjernice.";

(35) u članku 62. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Ako nacionalno akreditacijsko tijelo od nadležnog tijela, operatora, operatora zrakoplova, reguliranog subjekta ili drugih zainteresiranih strana primi prigovor koji se odnosi na verifikatora, nacionalno akreditacijsko tijelo u razumnom roku, ali najkasnije tri mjeseca od datuma primitka prigovora:";

(36) članak 69. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 69.*

Elektronička razmjena podataka i upotreba automatiziranih sustava

1. Države članice mogu od verifikatora zahtijevati da za verifikacijska izvješća upotrebljavaju elektroničke obrasce ili određene oblike datoteka u skladu s člankom 74. stavkom 1. ili člankom 75.u Provedbene uredbe (EU) 2018/2066 ili člankom 13. Delegirane uredbe (EU) 2019/331.

2. Standardizirani elektronički obrasci ili specifikacije oblika datoteka mogu se staviti na raspolaganje za druge oblike komunikacije između operatora, operatora zrakoplova, reguliranog subjekta, verifikatora, nadležnog tijela i nacionalnog akreditacijskog tijela u skladu s člankom 74. stavkom 2. ili člankom 75.u Provedbene uredbe (EU) 2018/2066.";

(37) u članku 71. stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) predviđeno vrijeme i mjesto verifikacije i informaciju o tome hoće li se obaviti fizički ili virtualni obilazak lokacije;";

(38) u članku 73. stavku 1. točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) relevantne rezultate provjere izvješća operatora ili operatora zrakoplova ili izvješća reguliranog subjekta i odgovarajuća verifikacijska izvješća, posebice za svaku utvrđenu neusklađenost verifikatora s ovom Uredbom;

(b) rezultate inspekcijskih pregleda operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta ako su ti rezultati relevantni za nacionalno akreditacijsko tijelo s obzirom na akreditaciju i nadzor verifikatora ili ako ti rezultati uključuju bilo kakvu utvrđenu neusklađenost verifikatora s ovom Uredbom;";

(39) u članku 76. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Nacionalna akreditacijska tijela ili, prema potrebi, nacionalna tijela iz članka 55. stavka 2. uspostavljaju i vode bazu podataka i omogućuju pristup toj bazi podataka drugim nacionalnim akreditacijskim tijelima, nacionalnim tijelima, verifikatorima, operatorima, operatorima zrakoplova, reguliranim subjektima i nadležnim tijelima.

Tijelo priznato u skladu s člankom 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008 olakšava i usklađuje pristup bazama podataka radi omogućavanja djelotvorne i troškovno učinkovite komunikacije nacionalnih akreditacijskih tijela, nacionalnih tijela, verifikatora, operatora, operatora zrakoplova, reguliranih subjekata i nadležnih tijela i može te baze podataka ujediniti u jedinstvenu i centraliziranu bazu podataka.";

(40) članak 77. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) planirano vrijeme i mjesto verifikacija koje je verifikator predvidio u vremenskom planu i informaciju o tome hoće li se obaviti fizički ili virtualni obilazak lokacije;

(b) adresu i podatke za kontakt operatora ili operatora zrakoplova čija izvješća o emisijama, izvješća o referentnim podacima, izvješća o podacima novog sudionika ili godišnja izvješća o razini aktivnosti podliježu njegovoj verifikaciji;";

(b) umeće se sljedeća točka (ba):

„(ba) adresu i podatke za kontakt reguliranih subjekata čija izvješća o emisijama podliježu verifikaciji;";

(c) točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) imena članova verifikacijskog tima i opseg akreditacije koji obuhvaća djelatnost operatora, operatora zrakoplova ili reguliranog subjekta.";

(41) prilozi I. i II. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2067 mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 1., točka 4., točka 7. podtočka (a) podpodtočka i., točka 12. podtočka (d), točka 13. podtočka (d), točka 18. podtočka (b), točka 18. podtočka (c) podpodtočka vii., točke od 26. do 29., točka 38., točka 40. podtočke (b) i (c) te točka 2. podtočka (a) Priloga primjenjuju se od 1. siječnja 2025.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. svibnja 2024.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Prilozi I. i II. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2067 mijenjaju se kako slijedi:

(1) Prilog I. mijenja se kako slijedi:

(a) uvodni tekst koji se odnosi na tablicu zamjenjuje se sljedećim:

„Opseg akreditacije verifikatora navodi se u potvrdi o akreditaciji upotrebom sljedećih skupina djelatnosti u skladu s Prilogom I. i poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ te drugih djelatnosti u skladu s člancima 10.a i 24. Direktive 2003/87/EZ. Te se odredbe primjenjuju i na verifikatore koje je certificiralo nacionalno tijelo u skladu s člankom 55. stavkom 2. ove Uredbe.";

(b) tablica se mijenja kako slijedi:

i. umeće se sljedeći redak 1c:

„1c	Verifikacija emisija obuhvaćenih poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ";

ii. treći redak zamjenjuje se sljedećim:

„2	Rafiniranje nafte";

iii. četvrti redak zamjenjuje se sljedećim:

„3	— Proizvodnja koksa — Prženje ili sinteriranje metalnih ruda (uključujući sulfidne rude), uključujući peletiranje — Proizvodnja željeza ili čelika (primarno ili sekundarno taljenje), uključujući neprekidno lijevanje";

iv. šesti redak zamjenjuje se sljedećim:

„5	Proizvodnja primarnog aluminija ili aluminijeva oksida (emisije CO_2 i PFC-a)";

v. deveti redak zamjenjuje se sljedećim:

„8	— Proizvodnja čađe — Proizvodnja amonijaka — Proizvodnja na veliko organskih kemikalija, uz primjenu procesa krekiranja, reforminga, djelomične ili potpune oksidacije ili sličnih procesa — Proizvodnja vodika (H_2) i plina za sintezu — Proizvodnja natrijevog karbonata (Na_2CO_3) i natrijevog bikarbonata ($NaHCO_3$)";

vi. jedanaesti redak zamjenjuje se sljedećim:

„10	— Hvatanje stakleničkih plinova iz postrojenja na koja se odnosi Direktiva 2003/87/EZ radi transporta i geološkog skladištenja na lokaciji odobrenoj u skladu s Direktivom 2009/31/EZ — Transport stakleničkih plinova u svrhu geološkog skladištenja na lokaciji odobrenoj u skladu s Direktivom 2009/31/EZ, osim emisija obuhvaćenih nekom drugom djelatnošću iz Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ";

vii. trinaesti redak, o skupini djelatnosti 12, zamjenjuje sljedećim:

„12	Zrakoplovne djelatnosti (podaci o emisijama)”;

(2) Prilog II. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) proces i politika komunikacije s operatorom, operatorom zrakoplova ili reguliranim subjektom i drugim relevantnim stranama;”;

(b) točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) postupak izdavanja revidiranog verifikacijskog izvješća ako je u verifikacijskom izvješću, izvješću operatora ili operatora zrakoplova ili izvješću reguliranog subjekta utvrđena pogreška nakon što je verifikator podnio verifikacijsko izvješće operatoru, operatoru zrakoplova ili reguliranom subjektu da ga on dalje proslijedi nadležnom tijelu;”.